

DEZBATERI PARLAMENTARE

Parlamentul Republicii Moldova de legislatura a XIX-a

SESIUNEA a VII-a ORDINARĂ – DECEMBRIE 2013

Ședința din ziua de 13 decembrie 2013

(STENOGRAMA)

SUMAR

1. Declarația ședinței ca fiind deliberativă. (*Onorarea Drapelului de Stat al Republicii Moldova.*)

2. Propuneri la ordinea de zi.

3. Dezbateră și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.258 din 14 iunie 2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare. Pentru lectura a doua proiectul de Lege nr.258 din 14 iunie 2013 a fost comasat, cu proiectul de Lege nr.599 din 9 martie 2011, inițiativă legisaltivă a deputatului Alexandru Cimbriciuc – proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (*Legea serviciilor publice de gospodărie comunală – art.13¹; 14; Legea privind administrația publică locală – art.14 alin.(2)*), și cu proiectul de Lege nr.1363 din 10 iunie 2011, inițiativă legislativă a deputatului Iurie Bolboceanu – proiectul de Lege cu privire la completarea articolului 7 și articolului 8 din Legea nr.272-XIV din 10 februarie 1999 cu privire la apa potabilă.

4. Dezbateră și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.371 din 18 septembrie 2013 cu privire la Avocatul poporului.

5. Dezbateră și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.348 din 13 august 2013 pentru modificarea și completarea Legii nr.419-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la datoria publică, garanțiile de stat și recreditarea de stat.

6. Dezbateră și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.374 din 23 septembrie 2013 pentru modificarea și completarea Codului fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 (*art.93, 101¹*).

7. Dezbateră, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.3118 din 20 decembrie 2012 pentru modificarea și completarea Legii privind finanțele publice locale nr.397-XV din 16 octombrie 2003 (*art.11*).

8. Dezbateră și adoptarea proiectului de Hotărîre nr.513 din 11 decembrie 2013 pentru modificarea Hotărîrii nr.1 din 11 ianuarie 2011 privind componența numerică și nominală a Biroului permanent al Parlamentului (*art.3*).

Ședința începe la ora 10.03.

Lucrările sînt prezidate de domnul Igor Corman, Președintele Parlamentului, asistat de doamna Liliana Palihovici și de domnii Andrian Candu și Oleg Bodrug, vicepreședinți ai Parlamentului.

Domnul Igor Corman:

Secretariatul,

Vă rog să anunțați prezența.

Domnul Maxim Ganaciuc – șeful Direcției generale documentare parlamentară:

Doamnelor și domnilor deputați,

Bună dimineața.

Vă anunț că la lucrările ședinței de astăzi a plenului Parlamentului, din totalul celor 101 de deputați, și-au înregistrat prezența 94 de deputați. Nu s-au înregistrat deputații: Ghilețchi Valeriu, Guțu Ana – în delegație; Bannicov Alexandr – din motive de sănătate; Abramciuc Veronica, Botnariuc Tatiana, Vacarciuc Vadim, Voronin Vladimir.

Domnul Igor Corman:

Ședința este deliberativă. Vă rog să onorăm Drapelul Țării. *(Se onorează Drapelul de Stat al Republicii Moldova.)*

Vă mulțumesc.

Stimați colegi,

Sîntem în zi de vineri, ordinea de zi am aprobat-o ieri, astăzi doar autorii proiectelor sau președinții comisiilor, dacă au careva obiecții, vă rog să le formuleze la microfoane.

Microfonul nr.4.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Domnule Președinte,

Îmi permit să vă rog să organizați astăzi o ședință a Biroului permanent pe cîteva minute, ca să decideți dacă este posibil să avem o ședință de Parlament pentru marți, în a doua parte a zilei, și patru subiecte să fie transferate pentru acea zi: nr.491 – politica bugetar-fiscală, ca să lucrăm asupra acestui document, ca să avem posibilitatea să ne expunem; Nr.487, ce ține de Banca Națională; nr.537 care tot ține de Banca Națională; nr.445.

Domnul Igor Corman:

Da. Bine, am înregistrat. O să discutăm propunerea înregistrată.

Alte propuneri dacă sînt?

Autor, domnule Petkov?

Microfonul nr.3.

Domnul Alexandr Petkov:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule Președinte,

Pentru clarificare și rectificarea listei despre prezență. Noi știm că la Comitetul de Monitorizare au plecat nu doar domnul Ghilețchi și doamna Guțu, dar și domnul Petrenco. Nu știu din care cauză domnul Ganaciuc nu l-a citit că dânsul lipsește din cauză că este plecat în delegație de serviciu. Este vorba de calitatea acestei liste, care se anunță dimineța.

Domnul Igor Corman:

Da, este adevărat ...

Domnul Alexandr Petkov:

Și noi vrem să știm ...

Domnul Igor Corman:

... ceea se spuneți. Într-adevăr, eu am semnat demersul, domnul Petrenco este plecat, este membru al Comisiei de Monitorizare a APCE, așa este.

Secretariatul,

Vă rog să rectificați.

Ca autor. Domnule Candu, vă rog

Domnul Andrian Candu:

Stimate domnule Președinte,

Dragi colegi,

Propunem amânarea subiectului nr.9 de pe ordinea de zi, nr.445 din 7 noiembrie 2013.

Domnul Igor Corman:

Da, această propunere a făcut-o și domnul Ioniță. Am înregistrat-o.

Microfonul nr.5.

Domnul Valeriu Munteanu:

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

Noi nu susținem retragerea din ordinea de zi a proiectului nr.491 – politica bugetar-fiscală și amânarea ei către Revelion. Este imposibil, pentru că este un document foarte important, foarte complet ...

Domnul Igor Corman:

Stimate coleg,

Am înțeles, dar dumneavoastră nu sînteți nici președinte de comisie, nici autorul proiectului respectiv, prin urmare, așa cum am spus, autorii proiectelor și președinții comisiilor se expun astăzi pe marginea ordinii de zi.

Microfonul nr.4, vă rog.

Domnul Oleg Țulea:

Domnule Președinte,

Eu rog să amânăm pe o săptămână proiectul nr.37 în lectura a doua, pentru anumite precizări tehnice.

Domnul Igor Corman:

Da, este autorul proiectului.

Am înregistrat.

Dumneavoastră în ce calitate, domnule Godea? Astăzi nu toți deputații, dar, încă o dată repet, autorii proiectelor și președinții comisiilor.

Microfonul nr.4.

Domnul Mihai Godea:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Eu m-aș bucura enorm dacă în Republica Moldova ar exista un cetățean, fie și domnul Președinte al Parlamentului, care poate citi gândurile. Eu am o întrebare, nu am o propunere la ordinea de zi, dar care ține de ordinea de zi: cum rămîne cu proiectul nr.493 – bugetul Curții Constituționale? Pentru că eu înțeleg că el trebuie încorporat în bugetul de stat și oricum trebuie să îl examinăm. Poate la domnul Ioniță?

Domnul Igor Corman:

Domnule Bodrug,

Vă rog.

Domnul Oleg Bodrug:

În calitate de coautor. Nr.497, în comisie, astăzi, a fost amânat pentru săptămîna viitoare și rog retragerea.

Domnul Igor Corman:

Domnul Munteanu.

Microfonul 5.

Domnul Valeriu Munteanu:

Domnule Președinte Corman,

Dacă tot au fost retrase toate proiectele, de fapt, majoritatea proiectelor și au rămas doar două, vă solicit și dumneavoastră să faceți uz de dreptul dumneavoastră de Președinte și să îl mai retrageți pe nr.513, să rămîna doar unul în ordinea de zi. Nr.513 este despre retragerea calității de membru al Biroului permanent al domnului Ghimpu. Eu cred că ar fi frumos și creștinește și înainte de Crăciun să faceți chestia aceasta, și o să rămîna un singur subiect, și atunci chiar o să muncim din greu astăzi.

Domnul Igor Corman:

Domnule Munteanu,

Apreciez umorul dumneavoastră, dar cu matematica stați cam prost. Dacă o să aruncați o privire mai exactă asupra ordinii de zi, o să vedeți acolo suficiente proiecte, avem de lucrat.

Stimați colegi,

Cu aceasta trag linia.

Domnul Godea?

Microfonul nr.4.

Domnul Mihai Godea:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Am pus o întrebare: ce e cu proiectul nr.493 – bugetul Curții Constituționale?

Domnul Igor Corman:

Ați primit răspunsul. Comisia a examinat și a decis: acest subiect să fie în agendă pentru săptămâna viitoare.

Microfonul nr.4.

Domnul Mihai Godea:

Domnul Bodrug s-a referit la nr.497 ori la nr.493?

Domnule Bodrug,

La care?

Domnul Oleg Bodrug:

Eu m-am referit la nr.497. E vorba de bugetul ANRE.

Domnul Mihai Godea:

Eu am întrebat de bugetul Curții Constituționale.

Domnul Igor Corman:

Domnule Ioniță,

Vă rog, răspundeți la întrebarea domnului Godea – bugetul Curții Constituționale.

Microfonul nr.4.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Stimați colegi,

După cum am convenit, bugetul Curții Constituționale, deoarece au fost mai multe amendamente în plenul Parlamentului, pentru a ști exact ce se votează, am sugerat: comisia, când va avea următoarea ședință, ținând cont de toate amendamentele, să vină cu un proiect final, pe care Parlamentul să îl voteze. Erau prea multe propuneri ca votarea să fie posibilă în ziua de ieri. Și noi am amânat votul pentru săptămâna viitoare.

Domnul Igor Corman:

Domnul Godea. Microfonul nr.4.

Domnul Mihai Godea:

Mulțumesc, domnule Președinte.

O precizare. Conform Legii cu privire la Curtea Constituțională, bugetul Curții poate fi modificat doar cu consultarea plenului Curții. Așa că gândiți-vă, stimați colegi.

Mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Domnule Brega,

Și dumneavoastră aveți proiecte astăzi în ordinea de zi?

Microfonul nr.5.

Domnul Gheorghe Brega:

Mulțumesc.

Domnule Corman,

Dacă eu am ieșit la microfon cred că am o atitudine față de ordinea de zi, nu am ieșit așa, din pod. Vă rog să nu faceți haz de necaz.

Domnul Igor Corman:

Eu nu fac haz de necaz, domnule Brega.

Dar, încă o dată repet, doar autorii proiectelor, a treia oară repet, și președinții comisiilor. Și dacă sînteți autorul unui proiect, atunci eu vă dau cuvîntul.

Microfonul nr.5.

Domnul Gheorghe Brega:

Domnule Corman,

Să nu comentăm unul altuia ceea ce spunem. Deci este vorba de proiectul nr.513, care, ilegal, ați recunoscut și dumneavoastră ieri, a fost introdus în ordinea de zi, pentru că nu a întrunit voturile la Biroul permanent. Ați recunoscut, ați promis că o să îl retrageți.

Domnul Igor Corman:

Domnule Brega,

Adevărul este următorul: acest proiect s-a regăsit din greșeală, este greșeala Secretariatului, în suplimentul la ordinea de zi, pe care l-am discutat ieri. De aceea el a fost retras din supliment. Dar, totodată, ieri, cînd am discutat ordinea de zi, s-a făcut o propunere la microfon și plenul Parlamentului a votat această propunere, prin urmare acest proiect se regăsește în ordinea de zi.

Stimați colegi,

Acum eu cred că tragem linia și propunerea făcută de către președintele comisiei ca proiectele nr.491, nr.487, nr.537 și nr.445 să fie transferate pentru săptămîna viitoare, deci eu nu spun votului, este clar.

Și, la fel, autorul proiectului nr.37 a propus să fie exclus din ordinea de zi. Și nr.497, la fel, autorul a propus.

Deci, acestea fiind spuse, acum trecem la examinarea ordinii de zi și propun dezbaterilor proiectul cu nr.537, pentru a doua lectură. L-ați retras și pe nr.537? Da, exact.

Și următorul proiect, nr.258, pentru a doua lectură. Invit comisia cu raportul. Cine prezintă?

Domnule Țap,

Vă rog.

Domnul Iurie Țap:

Doamnelor și domnilor deputați,

Onorată asistență,

Comisia administrație publică și dezvoltare regională a examinat pentru lectura a doua proiectul de Lege nr.258. O să precizez proiectele... concomitent au fost examinate proiectele de lege ale deputaților Alexandru Cimbriciuc și Iurie Bolboceanu, care sînt la același subiect și ele au fost comasate cu proiectul nr.258, pentru că sînt la același subiect.

Comisia a creat grup de lucru care, pe parcursul a mai mult de două luni de zile, a lucrat asupra acestui proiect. Proiectul a fost reconceptualizat, restructurat, au fost clarificate, au fost schimbate denumirile a mai multor articole, au fost concretizate ca să fie conforme cu cadrul legal existent. Și dumneavoastră aveți prezentată sinteza pe 90 de pagini.

În grupul de lucru au fost incluși reprezentanții autorilor ai Societății pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău”, dar și din teritoriu. La fel, au lucrat reprezentanții Academiei de Administrație Publică, catedra respectivă Servicii Publice. Și noi avem posibilitate să vă propunem pentru votare, în lectura a doua, proiectul respectiv, care, în linii mari, corespunde cerințelor timpului.

Vin doar să concretizez cîteva poziții foarte importante. Este vorba despre dreptul consiliilor locale de a aproba tarifele. Inițial, proiectul venea cu transmiterea acestui drept către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică. Deci noi am păstrat acel drept al autorităților locale care reiese din prevederile Constituției, Legii nr.435, nr.436, dar și din Carta Europeană a autonomiei locale.

Totodată, a fost prevăzută posibilitatea consiliilor locale de a transmite dreptul de aprobare către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică. Și altă situație a fost prevăzută, atunci cînd autoritățile locale nu vor transmite, nu vor delega Agenției, dar vor aproba tarife care vor contravine metodologiei sau calculelor Agenției Națională pentru Reglementare în Energetică. Deci autoritățile locale vor fi obligate să suplinească această diferență sau va fi posibilă ca, prin

instanță, prin contenciosul administrativ problema să fie soluționată de către operator sau de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.

În linii mari, acest proiect de lege permite, astăzi, organizarea unui serviciu public de alimentare cu apă și de canalizare, pentru a asigura serviciul de calitate pentru cetățeni. Acesta a fost raportul în linii mari.

Și vă rog, dacă aveți întrebări, sînt gata să răspund.

Domnul Igor Corman:

Întrebări către comisie?

Microfonul nr.3.

Doamna Violeta Ivanov:

Domnule Președinte al Parlamentului,

Analizînd proiectele de acte legislative parvenite de la Minister, comisia a constatat că ele sînt de o calitate foarte, foarte slabă. Și dacă pînă acum proiectele erau respinse, cu unanimitate de voturi, acum ultimele proiecte sînt modificate pentru lectura a doua la 90%. În acest proiect, care este pe... proiect de lege pe 44 de pagini, noi vedem sinteza amendamentelor pe 90 de pagini.

Domnule raportor,

Spuneți, vă rog, dacă proiectul a fost modificat conceptual pentru lectura a doua? Și care a fost calitatea acestui proiect în varianta propusă de autor?

Domnul Iurie Țap:

Doamnă deputat,

Pornind de la importanța domeniului. (*Rumoare în sală.*)

Atunci cînd am vorbit de la această tribună, am accentuat că nu este rezonabil să respingi proiectul de lege, pentru că ar putea fi pierdere de timp. De aceea, am propus crearea unui grup de lucru, unde am inclus toate părțile cointeresate. Și am spus, mai bine de două luni de zile s-a muncit asiduu. Și eu mă bucur că noi am reușit să venim cu un proiect de lege conform. (*Rumoare în sală.*)

Doamna Violeta Ivanov:

Mulțumesc.

Și a doua întrebare. Spuneți, vă rog, conform articolului 59 din Regulamentul Parlamentului, „deputații, comisiile permanente și fracțiunile parlamentare au dreptul să prezinte, de regulă în scris, propuneri conceptuale și amendamente motivate la proiectul de act legislativ”. Deci în sinteza amendamentelor noi vedem propuneri parvenite nu de la deputați sau de la comisie, sau fracțiuni, vedem amendamente înaintate de la ANRE, CALM, SA „Apă-Canal,” deci Victor Parlicov, Viorel Furdui, Vlad Coteț și așa mai departe.

Spuneți-mi, vă rog, cum credeți dumneavoastră, dacă Ministerul Mediului ar fi respectat capitolul 5 din Regulament, ar fi respectat Legea privind actele legislative, Legea privind transparența în procesul decizional și ar fi luat în considerație toate propunerile autorilor, care au venit pentru prima lectură, deoarece așa de tare v-ați grăbit, că nici nu ați vrut să ascultați coraportul comisiei

pentru prima lectură. Deci am fi avut astăzi așa o situație? Este vorba de fața Parlamentului, competența forului legislativ.

Domnul Iurie Țap:

Indirect, întrebarea dumneavoastră are tangență cu proiectul propus. Eu pot să zic, cu părere de rău, și perioada legislaturilor precedente, vorbind de calitatea legilor pe care o avem, loc pentru mai bine este. Aici aveți dreptate. Eu sper că pe viitor...

Doamna Violeta Ivanov:

Mult loc.

Domnul Iurie Țap:

...Parlamentul, dar și Guvernul vor ține cont de prevederile Legii nr.780 privind actele legislative, și procesul de legiferare va fi îmbunătățit esențial.

Doamna Violeta Ivanov:

Mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Microfonul nr.5.

Domnul Gheorghe Brega:

Mulțumesc.

Domnule Țap,

Eu nu am sinteza, cu părere de rău, nu știu care este motivul. Dar eu am câteva amendamente. Articolul 18... Și aș vrea să concretizez. Articolul 18 alineatul (2) litera b), deci „să presteze servicii publice” mai departe pînă la „cu consumatorul final.” Deci este vorba ca consumatorul final, ceea ce arată la consumatorul final, îi acceptat sau nu?

Domnul Iurie Țap:

Deci eu vă rog, precizați încă o dată, fiindcă sonorizarea e cam proastă.

Domnul Gheorghe Brega:

„Să presteze servicii publice de alimentare cu apă și de canalizare în baza unui contract încheiat direct cu consumatorul final și să respecte angajamentele asumate prin contracte,” pentru că inițial a fost „în baza unui contract încheiat direct cu consumatorul.” Dar care consumator final? Sau ceea ce este în tot blocul?

Domnul Iurie Țap:

Da, mulțumesc.

Proiectul de lege prevede situația în care operatorul va încheia contract cu asociația sau cu consumatorii. Doar cauza ... clauza prevede ca în cazul contractelor directe, ceea ce aveți dumneavoastră în vedere, să fie încheiate aceste

contracte cu toți consumatorii, pentru că altfel este imposibil să presteze servicii. Este prevăzută această clauză, pentru ca beneficiarii direcți sau consumatorul final să poată încheia aceste contracte directe. Este prevăzut acest mecanism.

Domnul Gheorghe Brega:

Am înțeles. Și tot la articolul 18 alineatul (2) litera h): „să nu admită discriminarea consumatorilor, să calculeze plata pentru serviciile prestate în baza tarifelor aprobate, a indicațiilor controalelor individuale de apă ale consumatorului” mai departe după text, deci anume să presteze „după indicația contoarelor individuale”. E vorba despre contoarele individuale, nu contoarele de bloc.

Domnul Iurie Țap:

Deci mecanismul care a fost agreat ia în considerare contoarele instalate în apartamentele consumatorilor sau în casele consumatorilor. Și dacă este vorba de blocurile locative, evident, acel contor ... diferența care este, urmează, la fel, să se ia în calcul. Acest mecanism a fost agreat de toate părțile, fiindcă altfel este imposibil. Deoarece, pentru a asigura serviciu de calitate, noi trebuie să luăm în calcul, și să fie protejate drepturile și interesele consumatorului, altfel ... cer scuze, operatorului, pentru a nu prejudicia și întreprinderile sau interesele operatorului. Deci este echilibrată și această poziție.

Domnul Gheorghe Brega:

Articolul 23: „Operatorul facturează lunar serviciile prestate consumatorului în baza volumului de apă potabilă indicat de controlul individual” și mai departe după text.

Domnul Iurie Țap:

Deci eu îmi cer scuze.

Domnule Brega,

Dumneavoastră, aveți doar proiectul de lege?

Domnul Gheorghe Brega:

Da. Și am și amendamentele pe care le-am transmis la Comisia dumneavoastră.

Domnul Iurie Țap:

Exact. Păi, eu, ca să precizez. Dumneavoastră ați făcut amendamentul care nu se regăsește în...

Domnul Gheorghe Brega:

În sinteză ... v-am spus inițial că sinteza nu o am, nu știu pe care motiv.

Pentru că în lădița, ca de obicei, nu am găsit-o. Nu am regăsit-o, nu știu...

Domnul Iurie Țap:

Mie îmi pare rău, fiindcă noi sinteza am repartizat-o ...

Domnul Gheorghe Brega:

Și mie tot.

Domnul Iurie Țap:

... din timp. Și îmi pare rău că deputații, poate este o ...

Domnul Gheorghe Brega:

Poate.

Domnul Iurie Țap:

...tehnică.

Domnul Gheorghe Brega:

Ca de obicei, cum se întâmplă la noi, în Parlament. Un proiect de lege poate să aibă un număr, la alții – alt număr ș. a. m. d. Se introduc proiecte de lege care ...

Domnul Iurie Țap:

Bine. Este o problemă comună.

Domnul Gheorghe Brega:

Aceasta e corect. Deci vă citez cum e în proiectul de lege al dumneavoastră: operatorul facturează lunar serviciile prestate consumatorului în baza volumului de apă potabilă utilizată și/sau volumului de apă uzată, evacuat de sistemul public de canalizare, și tarifelor în vigoare.

Deci aici am introdus: de apă potabilă indicată de controlul ... individual, contorul individual.

Deci, iarăși, eu revin la contorul individual, care trebuie să... Păi, nu poate să plătească cineva pentru cineva. Omul a consumat 10 metri cubi de apă, deci plătește pentru 10. Care 7, șapte. Care 2, doi.

Dacă luăm contoarele care sînt la blocuri, atunci este un dezastru. Oamenii plătesc sume enorme în zadar. De aceasta eu și readuc. Tot să fie la ... indicațiile, indicele să fie luat de la contorul individual.

Domnul Iurie Țap:

Bine. Vă referiți la consumatorii de la blocurile locative, din apartamente.

Domnul Gheorghe Brega:

Din apartamente, din casele individuale.

Domnul Iurie Țap:

Exact. De fapt, am spus, pornim de la faptul că operatorul este obligat, la punctul de delimitare, să instaleze acel contor și, pînă la urmă, cantitatea de apă

care trece prin acest contor trebuie să fie echilibrată cu cea care este indicată pe contoarele individuale.

Altfel, deci operatorul a livrat cantitatea de apă, mai departe este și responsabilitatea respectivă, fiindcă dumneavoastră... Aici tocmai avem două situații. Mai bine... Atunci când se lucrează, funcționează asociațiile în condominiu și sînt încheiate contracte cu asociațiile, este o situație când aceștia își asumă responsabilitatea.

Totodată, în proiectul de lege noi am prevăzut situația ca, legată, hai să zic, de procedura tehnică, ca rețelele interne ale beneficiarilor, ale consumatorilor să fie transmise pentru gestiune operatorului și atunci acest problema dispare.

Domnul Gheorghe Brega:

Domnule Țap,

Eu vă înțeleg destul de bine, dar când este diferența de un metru cub de apă, mai este cum mai este. Dar când este diferența de 10, consumatorii nu trebuie să plătească. Dumneavoastră când vă duceți la restaurant și comandați o zeamă, nu plătiți pentru vecin ...

Domnul Iurie Țap:

Domnule ...

Domnul Gheorghe Brega:

... pentru că acela a vărsat pe jumătate undeva pe drum.

Domnul Iurie Țap:

Domnule deputat,

Eu vă asigur că proiectul de lege, mecanismul creat ... nu va fi prejudiciat consumatorul.

Domnul Gheorghe Brega:

O să fie. După proiectul de lege, dacă nu punem contoare individuale și nu, anume indicilor contoarelor individuale omul nu achită, atunci o să fie diferență, divergență mare.

Domnul Iurie Țap:

Bine. Eu nu știu, dacă poate, eu, poate domnul...

Domnule Președinte,

Eu aș ruga, dacă este domnul Cojocaru, dacă poate să dea careva explicații suplimentare. Doar vreau încă o dată să zic, noi am studiat sub toate aspectele și am insistat anume asupra acestei poziții de bază: să nu fie prejudiciat consumatorul, cetățeanul.

Domnul Igor Corman:

Da, vă rog, domnule Cojocaru.

Microfonul nr.1

Domnul Valeriu Cojocaru – șeful Direcției alimentare cu apă și de canalizare a Agenției „Apele Moldovei”:

Domnule Președinte,

Stimați deputați,

Onorată asistență,

Într-adevăr, proiectul de lege prevede varianta când tot blocul locativ sau asociația, sau condominiul au hotărât să încheie contracte cu operatorul.

În cazul acesta, contorul este instalat de către operator printr-un tarif distinct, aprobat de către Agenție, și rețelele interne sînt transmise în gestiune operatorului.

Deci, după mine, majoritatea asociațiilor și condominiile, și locatarii din blocuri au să vrea ca situația aceasta să fie, fiindcă, dacă noi transmitem rețelele interne, dispăre diferența de volume. Dar dacă vor fi cazuri că nu toți 100% au să încheie contracte, atunci contractul va fi încheiat cu beneficiarul. Și, în cazul de față, contorul de la beneficiar trebuie să fie în echivalent cu ... de la fiecare consumator.

Mulțumesc.

Dar în cazul caselor individuale, pe pămînt, contorul este montat de către operator. Cheltuielile sînt prevăzute în tarifele în vigoare și punctul de delimitare este la contorul consumatorului.

Mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Domnule Brega ...

Domnul Iurie Țap:

Domnule deputat Brega ...

Domnul Igor Corman:

Aveți microfon în sală. Vă rog să frumos.

Domnul Iurie Țap:

Este satisfăcut de răspunsurile...

Domnul Igor Corman:

Microfonul nr.5.

Domnul Gheorghe Brega:

Deci nu că sînt satisfăcut. Eu acum am concretizat că amendamentele au fost acceptate. Dar, cu părere de rău, în sinteză nu erau reflectate.

Mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Alte întrebări?

Microfonul nr.2.

Domnul Veaceslav Bondari:

Domnul Țap,

Eu propun un amendament în articolul 39 alineatul (1), unde scrie: prezenta lege intră în vigoare după 6 luni din data publicării în Monitorul Oficial.

Eu propun să fie introdusă aici data de la 1 ianuarie 2015.

Și prima cauză, că, practic, 95% primării au aprobate bugete unde au inclus toate tarifele, veniturile și cheltuieli și noi știm foarte bine că, după intrarea în vigoare a acestei legi ... să fie majorate prețurile la apă și canalizare.

Și al doilea factor, să spunem așa, că, poate, după alegerile parlamentare, să fie schimbată puterea actuală și noi păstrăm sistemul de alimentație cu apă potabilă și de canalizare.

Domnul Igor Corman:

Manifest politic...

Domnul Iurie Țap:

Domnule deputat,

De fapt, este vorba, dacă dumneavoastră ați citit atent toate prevederile din „Dispoziții finale și tranzitorii”, este necesară ajustarea și a legislației. Guvernul urmează să vină în Parlament cu propuneri privind ajustarea legislației sectoriale. Este vorba de reglementările Guvernului și, respectiv, ale autorităților locale.

De aceea, este necesară această perioadă de 6 luni de zile, pentru ca legea să poată fi aplicată integral, ea să producă efecte.

Aceasta este, sînt raționamentele asupra cărora am convenit în cadrul propunerii proiectului pentru lectura a doua.

Domnul Veaceslav Bondari:

Nu. Este vorba că, încă o dată, dacă intră în vigoare peste 6 ... trebuie de adunat toate consiliile, de schimbat prețurile, de schimbat tot, practic, de operat schimbări în buget.

Și eu propun ca să fie de la 1 ianuarie 2015.

Domnul Iurie Țap:

Eu îmi cer scuze. Bugetul nu are, în cazul de față, nimic direct, pentru că, dacă și sînt prevăzute de autoritățile locale anumite alocații, este cu totul altceva.

De aceea, aprobarea legii nu are legătură cu aprobarea tarifelor, utilizarea tarifelor cu bugetele unităților administrativ-teritoriale. Nu are legătură directă, de aceea, nu cred că este cazul.

Domnul Veaceslav Bondari:

Nu. Știți foarte bine că ... lucrat ca primar. Că toate întreprinderile care se ocupă cu apa și canalizare ... întreprinderile municipale și oricum au susținere din partea primăriei.

Domnul Iurie Țap:

Domnule deputat,

Așa este. De aceea și am spus, dacă unitățile administrativ-teritoriale, consiliile locale adoptă anumite decizii de extindere sau altceva, nu afectează procesul. Și nu este cazul absolut.

Domnul Veaceslav Bondari:

Afectează. Afectează prețul și știți foarte bine despre acesta.

Domnul Iurie Țap:

Investițiile nu au legătură cu tarifele.

Conform legislației în vigoare și la momentul actual cel puțin o dată în an urmează să fie ajustate tarifele. Dar nu are legătură directă. Eu îmi cer scuze, nu este așa.

Domnul Veaceslav Bondari:

Dumneavoastră că ... lucrat ca primar și știți foarte bine că asta-i.

Domnul Iurie Țap:

Foarte bine cunosc domeniul. Eu îmi cer scuze de nemodestie.

Domnul Veaceslav Bondari:

Nu cred.

Domnul Igor Corman:

Alte întrebări nu sînt.

Vă mulțumesc, domnule Țap.

Domnul Iurie Țap:

Domnule Președinte,

Eu doar, în final, vreau să mulțumesc tuturor participanților la grupul de lucru, fiindcă a fost o muncă asiduă. Au fost câte 3, 4 și 5 ședințe săptămînal. A fost mai mult de două luni de zile.

Mulțumesc mult și sper că pentru viitor să muncim așa, pentru a produce doar legi bune.

Mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Da. Mulțumesc, domnule Țap.

Stimați colegi,

Trebuie să votăm în lectura a doua acest proiect de lege. Sînt deputați în sală? Tot consultări cu politica bugetar-fiscală, da, legea bugetului. Asta-i, asta-i.

Următorul proiect, pe care îl supun dezbaterilor, este proiectul nr.371 cu privire la Avocatul poporului.

Prezintă proiectul domnul Eșanu, viceministru al justiției.

Vă invit la tribuna centrală.

Domnul Nicolae Eșanu – viceministru al justiției:

Stimate domnule Președinte,
Doamnelor și domnilor deputați,

Proiectul de lege supus atenției dumneavoastră a fost creat de un lucru, de un grup de lucru, care a fost constituit în scopul realizării prevederilor Strategiei naționale de reformare a justiției și Planului național de acțiune în domeniul dreptului omului pentru perioada 2011 – 2014, în care a fost prevăzută reformarea institutului Avocatului parlamentar. Și cum rezultă din denumire... s-a decis să fie schimbată chiar denumirea acestui institut.

În cadrul discuțiilor în comisiile parlamentare, s-a ajuns chiar la denumirea ... la opinia de a folosi denumirea internațională de Ombudsman. În principiu, în comisiile parlamentare au fost făcute multe amendamente pe care le regăsiți în sinteză.

Dar misiunea mea este să vă prezint proiectul de lege așa cum a fost elaborat de către grupul de lucru. A fost supus dezbaterilor publice, însușit de către Ministerul Justiției și remis de către Guvern în Parlament.

Proiectul de lege vine cu câteva schimbări conceptuale. Prima ar fi schimbarea, modul în care este numit Avocatul parlamentar sau Avocatul poporului. Astfel, proiectul de lege prevede ca Avocatul poporului să fie selectat și desemnat de către Parlament, în rezultatul unui concurs public, organizat de Comisia juridică, numiri și imunități.

Proiectul de lege prevede condițiile de eligibilitate. Și în articolul 6 este prevăzut că poate să dețină funcția de Avocat al poporului persoana care este cetățean al Republicii Moldova, are capacitate deplină de exercițiu, deține diplomă de licență sau echivalentul acesteia, are o vechime în muncă în domeniul juridic de cel puțin 5 ani și o activitate notorie în domeniul apărării și promovării drepturilor omului, se bucură de o reputație ireproșabilă și cunoaște limba de stat.

În scopul asigurării independenței avocaților poporului în proiectul de lege se preconizează ca persoana să fie numită pentru un mandat de 7 ani. Și se stabilește că nimeni nu poate să dețină acest mandat timp de două mandate consecutive.

De ce este necesar ca persoana să nu poată deține două mandate consecutive?

Acest lucru rezultă din recomandările experților internaționali care spun că persoanele care trebuie să se bucure de independență față de puterea legislativă și executivă nu ar trebui, în exercitarea mandatului său, să se afle sub presiunea necesității de a nu întreprinde acțiuni sau de a nu se abține de la întreprinderea acțiunilor care ar deranja pe acei care ulterior să trebuiască să îl numească într-un nou mandat.

În principiu, s-ar putea de făcut o similitudine cu schimbarea procedurii de numire a judecătorilor chiar la Curtea Europeană a Drepturilor Omului. După cum cunoașteți, anterior judecătorii erau numiți pentru un mandat de 6 ani, cu

posibilitatea reînnoirii pe un nou mandat. S-a prevăzut renunțarea la posibilitatea reînnoirii mandatului și prelungirea mandatului.

Exact același mecanism l-am propus și noi, pe care, cu regret constat, comisiile parlamentare propun să îl rectifice.

De asemenea, o altă modificare conceptuală, cu care a venit Guvernul, ține de instituirea unui singur Avocat al poporului, care să aibă trei adjuncți. Acest lucru s-a făcut pornind de la aceea că în practica actuală s-au constatat situații de divergență între Avocații parlamentari.

Problema promovării drepturilor omului fiind o problemă foarte sensibilă în care trebuie să fie asigurată coerența, noi am considerat că acest domeniu trebuie să fie atribuit unui singur Avocat al poporului, care să fie ajutat de către adjuncți ai acestuia.

Procedura de numire în funcție, am venit în proiect, la articolul 8, cu propunerea ca toți candidații care vor fi selectați de către Comisia juridică, numiri și imunități, avându-se în vedere că sînt toate persoane care întrunesc condițiile stabilite de lege, astfel, comisiei neatribuindu-i-se competența de a face selecție între acești candidați, care sînt mai buni sau care mai puțin buni, această competență revenindu-i plenului Parlamentului.

În proiect noi propunem că plenului Parlamentului îi sînt propuși toți candidații însoțit de un aviz care a fost întocmit de către comisie. Și se supun la vot toate candidaturile propuse, urmînd să fie desemnat candidatul care a întrunit votul majorității deputaților aleși. Iar în cazul în care mai mulți candidați vor întruni 51 sau mai multe voturi în Parlament, să fie desemnată drept Avocat al poporului persoana care a primit cel mai mare număr de voturi.

În scopul asigurării eficienței funcționării instituției Avocatului poporului legea prevede incompatibilitățile pentru deținătorul acestei funcții și stabilește o listă extinsă de drepturi și obligații ale Avocatului poporului. De asemenea, în lege sînt stabilite reguli cu privire la salarizarea și protecția socială a Avocatului poporului.

Una dintre cele mai eficiente măsuri pe care poate să le întreprindă Avocatul poporului este examinarea sesizărilor individuale ale cetățenilor și intervenția în fața autorităților competente, pentru a se înlătura eventualele încălcări.

În acest sens, proiectul de lege prevede că Avocatul poporului va putea sesiza Curtea Constituțională cu privire la controlul constituționalității actelor adoptate de către Parlament sau de către alte organe, să se adreseze în instanța de judecată cu cereri în interesul persoanelor.

De asemenea, Avocatul poporului poate face recomandări tuturor autorităților, pentru a exclude eventualele încălcări ale dreptului omului.

În proiectul de lege se păstrează mecanismul actual care prevede că Avocatul poporului va prezenta anual în Parlament un raport de activitate în care să se menționeze care este situația în domeniul drepturilor omului în țară.

Și un ultim aspect foarte principal pe care eu țin să îl menționez în fața plenului Parlamentului ține de mecanismul național de prevenire a torturii.

După cum cunoașteți, Republica Moldova, fiind membru al Protocolului Opțional la Convenția Organizației Națiunilor Unite pentru prevenirea torturii și

Comitetului European pentru Prevenirea Torturii, are obligația de a institui un mecanism național care prevede posibilitatea ca persoane independente de autoritățile care au posibilitate să limiteze libertatea de mișcare a persoanei să fie supus unui control inopinat din partea unor persoane independente de către acestea.

S-a decis ca în lege să fie prevăzute modul de constituire a acestui comitet, atribuțiile și modalitatea în care își exercită mandatul.

Una din cele mai controversate probleme a fost problema cu privire la modul de alegere a președintelui acestui mecanism național. La moment, în lege era prevăzut că Avocatul parlamentar sau Avocatul poporului este președinte din oficiu. Proiectul de lege vine cu propunerea ca acest președinte să fie ales de către membrii Consiliului Național.

Acestea fiind spuse, rog să susțineți aprobarea proiectului în primă lectură.

Domnul Igor Corman:

Întrebări pentru raportor, dacă sînt?

Microfonul nr.3.

Domnul Serghei Sîrbu:

Vă mulțumesc.

Domnule ministru,

Două întrebări. Una ține de articolul 14 alineatul (4), ca temei de revocare a Avocatului poporului – acțiuni neconforme cu statutul de Avocat al poporului. Nu contest faptul că este poate necesar o asemenea prevedere, doar să nu fie, iarăși, interpretată abuziv.

Ca să avem o normă clară și precisă, poate ar fi cazul de a reformula și să facem legătură directă cu respectarea obligațiilor Avocatului poporului, deoarece însuși statutul, ca atare el în lege nu este prevăzut, deci toate prevederile de statut. Și poate, aici, ar fi încălcarea obligațiilor Avocatului poporului, prevăzute la articolul 12 alineatul (1), ca să nu existe ... dumneavoastră ați ... ca să nu existe careva temeiuri de a lărgi unele prevederi ale acestui articol și să nu existe o interpretare abuzivă. Adică să fie un temei de revocare clar, fapt ce o să permită o independență a acestei funcții. Aceasta a fost prima.

Și a doua, este o problemă de concept. Este clar că drepturile omului sînt o prioritate și întotdeauna a fost o prioritate pentru orice stat. Dar ar fi foarte regretabil dacă noi i-am acorda Avocatului poporului foarte multe atribuții în domeniul de a sesiza organele, de a înainta careva demersuri în judecată, la Curtea Constituțională și așa mai departe, dacă, pînă la urmă, toate aceste acțiuni ale dînsului nu se vor solda cu vreun efect. Adică autoritățile, organele nu vor reacționa în nici un fel la toate sesizările Avocatului parlamentar.

Și atunci vine Avocatul parlamentar cu raport în fața Parlamentului despre încălcarea drepturilor omului și doar constată că drepturile omului sînt încălcate, dar nu are vreo pîrghie și vreun mecanism ca să influențeze la modul practic.

Aici eu vin cu o propunere de concept. Așa cum avem noi Consiliul Nediscriminare. Consiliul Nediscriminare, pe lîngă anumite atribuții, mai are și

dreptul de a constata contravențiile în acest domeniu și a aplica sancțiuni. Și, evident, există un mecanism mai eficient cu un rezultat.

În acest proiect de lege nu există nici o posibilitate ca fie Avocatul poporului, fie Consiliul pentru prevenirea torturii să aplice contravenții pentru... rămîne să vedem pentru care acțiuni. De exemplu, pentru neinformarea la timp, pentru neluarea unor măsuri, pentru neîndeplinirea prescripțiilor, sesizărilor Avocatului parlamentar. Aici, rămîne de concept să vedem care ar fi acestea.

Dar eu cred că este strict necesar ca fie Avocatul poporului, fie Consiliul să aibă dreptul în cazul în care autoritățile ignoră în totalitate sesizările acestuia să poată și să aplice sancțiuni. Eu cred că ar fi un mecanism mult mai eficient de apărare a drepturilor omului.

Vă mulțumesc.

Domnul Nicolae Eșanu:

Da, mulțumim.

În ceea ce privește prima întrebare, aici este o problemă.

Sigur că pentru lectura a doua poate să fie reformulată. Autorii proiectului au încercat să menționeze că, în principiu, în orice abatere de la prevederile legale nu orice încălcare poate servi drept temei pentru revocarea Avocatului poporului, ci doar acele încercări care, prin gravitatea sa, afectează statutul de Avocat al poporului. Și noțiunea respectivă este formulată în mai multe articole.

În principiu, dacă se face o formulă, dar eu nu cred că ar fi bine ca noi să mergem să punem: orișice încălcare a legii atrage după sine revocarea. Aici aș face o paralelă, cel mai des vorbim despre judecători.

Dacă mai țineți minte, noi în Legea cu privire la statutul judecătorului încercăm să formulăm o listă închisă de temeuri pentru care poate fi sancționat judecătorul, cu atît mai mult cu demisia din funcție. Exact același lucru ar trebui să îl urmărim și în cazul Avocatului poporului, să existe o listă închisă de temeuri pentru revocare, altfel încît să nu poată fi formulat atît de larg.

Cît privește al doilea. În principiu, după definiții, Avocatul poporului este un organ care nu are forța de a interveni într-un anumit mod, este organul care doar veghează și avertizează asupra faptului că în problema drepturilor omului există anumite încălcări fie individuale, fie ... Și aici cel mai mare rol ar trebui să îl joace Avocatul poporului, încălcări sistemice ale drepturilor omului.

Pentru că, în principiu, în oricare stat, și Republica Moldova, în principiu, are aproape acest mecanism pus, trebuie să existe alte instituții care să asigure exercitarea drepturilor individuale ale tuturor cetățenilor și protecția lor în cazul în care au fost încălcate.

Avocatul poporului este un mecanism subsidiar. Dar în măsura în care Parlamentul o să decidă că trebuie să îi fie atribuit Avocatului poporului și atribuții de sancționare, pentru lectura a doua poate fi examinat.

Mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Doamna Palihovici.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnule viceministru,

Vă rog mult, să îmi dați câteva argumente care au stat la baza deciziei de a exclude din acest proiect conceptul de păstrare a Avocatului copilului distinct, nu ca un adjunct al Avocatului poporului.

Domnul Nicolae Eșanu:

Eu, după cum am menționat, autorii proiectului au pornit de la faptul că în Republica Moldova trebuie să existe un Avocat al poporului care promovează o politică unitară în domeniul drepturilor omului referitor la toate categoriile de persoane.

În principiu, este un argument care poate fi discutat, pentru că există sisteme diferite. Și noi ... în momentul în care s-a adoptat prima variantă a Avocatului parlamentar, a fost o opțiune, acum noi propunem o altă abordare.

Deja în sinteză, în principiu, dumneavoastră cred că cunoașteți, și întrebarea a fost formulată în acest sens, să menționați încă o dată, că s-a insistat asupra faptului să existe un Avocat al copilului și un Avocat al poporului sau un ombudsman, după cum se propune. Ultimele dicționare, apropo, atestă lucrul acesta. Eu pot să recunosc, spre rușinea mea, m-am uitat în DEX nu în ultima variantă și nu am găsit această noțiune, dar am mai făcut anumite cercetări și am constatat că dicționarele noastre atestă existența acestei noțiuni și deci putem liber să spunem ombudsman.

Astfel, decizia aparține Parlamentului dacă se va păstra un Avocat al copilului separat, dar, în acest caz, fiind necesară evitarea situației pe care am avut-o acum când existau divergențe de opinii între diferiți avocați.

Doamna Liliana Palihovici:

Da, cu adevărat, susțin această poziție de a modifica acest proiect, pentru a avea și Avocatul copilului.

Și a doua întrebare pe care o am, fiindcă din ceea ce ați prezentat dumneavoastră nu mi-a fost clar, totuși, de ce Parlamentului trebuie să-îi fie prezentate toate candidaturile care au aplicat la funcția de Avocat al poporului? Atunci își pierde sensul concursul, pe care ... scriem noi mai departe în lege că organizăm o comisie de concurs. Toate dosarele depuse, toți sînt evaluați și după aceea se pune un anumit punctaj și toți sînt prezentați Parlamentului.

De obicei, concursurile se fac pentru a-i selecta pe cîțiva cei mai buni, iar Parlamentul să aleagă din 2 – 3, și nu din 17. Nu este corect. Dacă noi am propune Parlamentului 17 candidaturi, eu cred că ar trebui să repetăm procedura de vot în Parlament de 17 ori pe același subiect.

Propunerea mea este să modificăm proiectul dumneavoastră și Parlamentului să i se propună primii doi candidați care au acumulat cele mai multe puncte sau primii 3 candidați care au acumulat cele mai multe puncte în evaluarea făcută de comisie, iar Parlamentul, prin votul lui, să decidă pe cine din 2 sau 3 îl selectează la funcția de avocat.

Domnul Nicolae Eșanu:

Pentru a nu intra în explicații foarte lungi, pot să spun că are dreptul la viață și o opțiune, și alta, este decizia Parlamentului pe care să o aleagă. Grupul de lucru, care a discutat public, a considerat că poziția Avocatului poporului este atât de importantă, încât să nu fie transmisă Comisiei juridice, numiri și imunități competența de a limita posibilitatea Parlamentului de a selecta dintre toți candidații. Dar această opțiune, desigur, are dreptul absolut la viață și poate fi inclusă în proiect pentru lectura a doua.

Domnul Igor Corman:

Microfonul nr.4.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimate domnule vicepreședinte,

În primul rând, susțin și eu importanța ... acest proiect este un pas important în direcția protejării drepturilor omului în Republica Moldova. Sînt unele momente care necesită clarificare, eu am să mă refer doar la unul dintre ele, deoarece chiar și în societatea civilă au apărut unele polemici. Vreau să vă rog să clarificăm. În articolul 15, capitolul III „Adjuncții avocatului poporului” la alineatul (7) este stipulat: „Adjuncții avocatului poporului se numesc în funcție pe durata mandatului Avocatului poporului în cel mult două luni de la numirea Avocatului poporului”.

În articolul 45 din „Dispoziții finale și tranzitorii” este stipulat, a doua propoziție: „Avocații parlamentari, al căror mandat nu va fi finalizat la intrarea în vigoare a prezentei legi și la alegerea Avocatului poporului își vor continua mandatul, avînd competențele stabilite de prezenta lege pentru adjuncții Avocatului poporului cu păstrarea salariului de funcție în mărimea stabilită ș.a.m.d. de prezenta lege”.

Deci vreau să vă rog să clarificăm. Acești avocați parlamentari care rămîn, avînd funcțiile deci de adjuncți ai Avocatului poporului, vor fi concomitent cu acei aleși după două luni sau vor fi în loc de ei la prima etapă? Dacă vor fi împreună cu ei, conform alineatului (7) din articolul 15, înseamnă că vom avea 6 adjuncți ...

Domnul Nicolae Eșanu:

Nu, nu vom avea.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

... în același moment. Dacă nu, atunci cum facem cu prevederea articolului 15 alineatul (7), că, după două luni de la numirea Avocatului poporului în funcție, adică alegerea, după acest moment trebuie să fie aleși doi adjuncți ai ... Înseamnă că vor fi aleși dintre acei patru care sînt actualmente avocați ai poporului? Cum va fi?

Domnul Nicolae Eșanu:

Nu, nu. Deci este vorba despre două norme absolut autonome care se aplică. Deci, conform legii, vor fi aleși de către Parlament Avocatul poporului și doi adjuncți și, după cum este și în sinteză, deja va fi un Avocat al copilului.

Articolul, la care ați făcut referință, nr.45, se referă, de fapt, la un singur Avocat parlamentar, căruia nu îi expiră mandatul pînă în momentul adoptării legii. Și noi am intenționat, pentru a nu ridica probleme referitor la stabilitatea mandatului avocaților poporului sau parlamentari, care sînt acum, am decis ca el să fie păstrat pentru perioada mandatului care i-a rămas paralel.

Am văzut că în sinteză se propune excluderea acestei prevederi, dar este o problemă, pur și simplu excluderea nu este suficientă, este necesar să se dea soluții, ce facem cu mandatul? Abrogarea legii nu înseamnă automat finalizarea mandatului Avocatului poporului. Parlamentul trebuie să adauge foarte clar, atunci se încetează mandatul Avocatului parlamentar care mai are o parte din mandat.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Mulțumesc.

Am înțeles că este vorba doar despre unul. Pentru că din lege nu este clar și societatea civilă cred că nu a cunoscut că nu a expirat termenul ...

Domnul Nicolae Eșanu:

La majoritatea avocaților parlamentari le expiră mandatul, a rămas unul singur. Și noi, apropo, dacă vă uitați în economia legii, nu am vrut ca Parlamentul să fie lipsit de posibilitatea de a numi doi adjuncți, ci am prevăzut faptul că el, suplimentar, își va păstra acel mandat. Deci un Avocat al poporului plus doi adjuncți se numesc conform legii, aceasta este logica legii, plus persoana care a primit mandat conform legii precedente.

Opțiunea autorilor proiectului a fost ca să se păstreze mandatul. Dacă Parlamentul o să decidă să îl înceteze, o să vedem. Aici v-aș atrage atenția că, eventual, Curtea Constituțională ar putea să ridice problema de constituționalitate a terminării mandatului înaintea expirării termenului pentru care a fost numit Avocatul parlamentar.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Exact. Anume pentru aceasta v-am și întrebat, pentru că să clarificăm acest lucru.

Vă mulțumesc.

Domnul Nicolae Eșanu:

Eu, personal, nu consider că este o problemă, pentru că este o reformă instituțională. Avocatul parlamentar nu beneficiază de garanții constituționale ale stabilității mandatului și, avînd în vedere că a avut loc o reformă fundamentală a sistemului, eu nu cred că era ... Curtea Constituțională ar fi avut opțiuni. Dar, pentru a exclude orice dubii, avînd în vedere că perioada nu este atît de mare, noi

am decis să scoatem de pe agendă acest subiect și să prevedem expres că el își păstrează mandatul.

Mulțumim.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Vă mulțumesc și eu.

Și am o propunere, mai curînd de redacție. La capitolul V articolul 30 alineatul (1), deci în scopul asigurării protecției persoanelor împotriva torturii și a altor tratamente inumane sau degradante, pe lângă Oficiul Avocatului poporului se creează și după aceasta urmează iarăși, din nou, pe lângă Oficiul Avocatului poporului. A doua această sintagmă să fie scoasă.

Este o repetare.

Domnul Nicolae Eșanu:

Da, este clar că...

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Da.

Domnul Nicolae Eșanu:

... s-a redactat nereușit.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Poate de redacție, de redacție, da. În consiliu.

Mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Microfonul nr.5.

Domnul Vladimir Saharneau:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule ministru,

Vă rog să ne explicați din care rațiune termenul mandatului Avocatului poporului este stabilit pentru 7 ani?

Nu credeți că pentru un mandat de 5 ani ar corespunde dinamicii vieții și, luînd în considerare practicile noastre anterioare, ar crea premise pentru ca în această funcție să vină oameni, specialiști din buni în ce în ce mai buni? O perioadă de 5 ani, de exemplu, pentru un mandat de Avocat al poporului.

Domnul Nicolae Eșanu:

Nu. Eu nu am insistat foarte mult. În sinteză este stipulat cinci. Este o problemă care nu are un sigur răspuns. Deci noi trebuie să ținem cont de faptul că pentru ca Avocatul poporului să poată acționa are nevoie de un timp suficient de lung în care el să aibă garanții de stabilitate în funcție.

În momentul în care selectați o persoană și îi spuneți că doar 5 ani și ea nu va mai putea continua, pentru că persoana respectivă își întrerupe activitatea profesională peste 5 ani, fiind sigură că peste 5 ani, să nu vorbim de termen – 5 ani, 7 ani, va reveni, va trebui iarăși să decidă care va fi activitatea sa în viață. Și, de aceea, este nevoie de un termen suficient de lung.

Și eu am făcut paralelă cu prevederile de la Curtea Europeană. Logica. Erau două mandate de câte 6 ani, s-a renunțat, avînd în vedere pentru a asigura independența judecătorilor, s-a renunțat la posibilitatea de reînnoire a mandatului, dar s-a majorat la 9 ani.

Așa că au fost discuții și cu 9 ani să fie. Principial este un lucru – să nu coincidă mandatul Avocatului cu ciclul parlamentar. În măsura în care două Parlamente diferite vor numi Avocatul, deja partea aceasta problema a soluționat-o.

Noi considerăm că totuși termenul de 5 ani este un termen relativ scurt pentru a determina profesioniștii foarte bine calificați să renunțe la cariera sa pentru a veni în această funcție.

Domnul Vladimir Saharneau:

Domnule ministru ...

Domnul Nicolae Eșanu:

Nu-s...

Domnul Vladimir Saharneau:

Nu credeți să este un argument de interes personal, profesional, mă rog, la urma urmei. Dar noi trebuie să avem în vedere interesul public. Avem în vedere un Avocat al poporului activ, un specialist bun, care se vede într-o practică. Și noi trebuie să avem... dacă ... sigur că peste 5 ani mandatul lui poate fi continuat pe 10 ani. De ce nu? Dar așa, dacă este continuat, noi avem 14 ani în funcție un singur Avocat al poporului.

Noi am avut asemenea experiențe. Nu vi se pare că trebuie să avem în vedere interesul public, în primul rînd?

Domnul Nicolae Eșanu:

Sigur că interesul public.

Dar eu așa menționa, am spus că eu vin cu argumente... și contra sintezei, dar noi considerăm principial de a nu... posibilă reînnoirea mandatului. Imediat, cel puțin. Aceasta este o recomandare a experților internaționali, care spune că Avocatul poporului va sluji celor care urmează să îl numească încă o dată, dar nu poporului. (*Rumoare în sală.*)

Fiindcă, dacă Avocatul poporului, după definiție, trebuie să întreprindă acțiuni contrare celor ... acțiunilor întreprinse de către puterea legislativă și executivă și dacă el se gîndește că eu astăzi vin în Parlament și îi spun că Parlamentul a adoptat o lege prin care se încalcă drepturile cetățenilor, același Parlament o să mă voteze pe mine la mandatul ulterior?

Termenul ... persoana vine în funcție, încearcă, acumulează experiență și după ce el devine foarte experimentat îi expiră mandatul. Problema ca noi să îl vedem după ce l-am numit, eu cred că noi ... conceptual este pusă greșit, noi trebuie să vedem criteriile de numire în momentul în care îl selectăm.

Trebuie să punem asemenea criterii încât noi, când numim o persoană, să fim siguri că ea este demnă să fie Avocat al poporului. Dar, repet, aceasta este o chestie care nu are un singur răspuns. Nimeni nu o să vă poată argumenta că 5 ani este bine, 7 este rău. Sau invers: 7 este bine.

Domnul Vladimir Saharneau:

Am înțeles, domnule ...

Domnul Nicolae Eșanu:

Cinci este dezastruos...

Domnul Vladimir Saharneau:

Sînt pertinente explicațiile dumneavoastră. Îmi dau seama, dar eu mă refer la o dinamică și ca să putem avea un schimb de generații mai rapide în acest domeniu și pe acest, în această funcție foarte importantă.

La punctul 3, vă rog. Aici este o greșeală de redactare. Trebuie la forma nehotărîită – „Avocat al poporului” și nu „Avocatul poporului”. Este o redactare.

Și articolul 6 litera f) – cunoaște limba de stat. Eu propun să fie, în sfîrșit, forma expresă: cunoaște limba română. Fiindcă pînă acum noi am utilizat această formă confuză și evazivă. Acum, probabil, avem o limpezire în acest domeniu și trebuie să punem în legi expres cunoașterea limbii române pentru funcționarii care aspiră la o funcție.

Mulțumesc.

Domnul Nicolae Eșanu:

La o întrebare similară eu am răspuns deja. Răspunsul meu nu diferă în dependență de poziția Curții Constituționale.

Voce din sală:

În funcție.

Domnul Nicolae Eșanu:

Textul din lege trebuie să fie formulat, astfel încît să aibă un conținut clar, care să nu poată fi interpretat ambiguu. Noțiunile folosite sînt absolut irelevante. De aceea, din punct de vedere juridic, noțiunea folosită astăzi în lege este absolut clară. Dacă Parlamentul dorește să o substituie, desigur, nu este absolut nici o problemă să facă acest lucru.

Domnul Igor Corman:

Microfonul nr.2.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Mulțumesc.

Domnule raportor,

În primul rînd, vreau să vă spun că ați făcut o constatare foarte benefică pentru actualul Parlament, deoarece a devenit o practică vicioasă atunci cînd unele instituții subordonate Parlamentului nu vin anual cu rapoarte în plenul Parlamentului, pentru a informa forul legislativ despre activitate, așa cum prevede legislația în vigoare și nu numai Centrul pentru Drepturile Omului, așa cum ați menționat dumneavoastră, nu a făcut acest lucru nu din lipsa la dumnealor de a prezenta, dar din lipsa inacțiunii conducerii Parlamentului, fiindcă nu numai acest centru și Procuratura Generală, și SIS-ul, și alte instituții.

Domnul Igor Corman:

Stimate coleg,

Mai schimbați „plastinka”.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Care urmează să...

Domnul Igor Corman:

Ați învățat-o ieri „plastinka” aceasta. Am înțeles, am înregistrat. Am să vă dau și toate răspunsurile.

Dacă aveți întrebări pentru raportor, vă rog frumos.

Microfonul nr.2.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Domnule Corman,

Nu vă pare că dumneavoastră, cînd vin eu la microfonul nr.2, intenționat aveți, așa, ceva cu mine personal?

Domnul Igor Corman:

Nu, domnule Zagorodnîi, absolut deloc, dar dumneavoastră ați făcut referință la conducerea Parlamentului și eu mă simt obligat să vă spun că ați abordat ieri subiectul și să ne concentrăm astăzi pe subiectul muncii.

Microfonul nr.2.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Da nu fiți așa de ... nu reacționați așa de bolnăvicios, căci eu am zis conducerea Parlamentului la general, nu dumneavoastră, nu am zis Corman. Am zis poate Biroul permanent sau altcineva.

Dați-mi voie să formulez propunerea mea pe care o am și o constatare pe care a făcut-o și domnul ministru. Și este obiectivă, e corect. Fiți buni și executați legea, nu umblați cu fofîrluca.

Ceea ce ține de legea nominalizată, la care dumneavoastră astăzi... adică, o propuneți pentru plenul Parlamentului, este una benefică, dar puțin întîrziată,

deoarece știm cu toții că mandatul actualilor avocați parlamentari a expirat pe 30 octombrie și, iarăși, este o, să spunem așa, o lacună în activitatea Guvernului sau, mai bine zis, poate și a Parlamentului, dacă nu au modificat legislația pînă în prezent.

Dar, mă rog, avem ceea ce avem. Și acum, o întrebare, așa, de concept pentru dumneavoastră, în calitate de autor.

Articolul 7 – procedura de numire a Avocatului poporului, să spunem așa, dumneavoastră mergeți pe o formulă de ... în viziunea dumneavoastră, mai transparentă, mai nu știu cum, care, în ultimul timp s-a instalat în Parlament, societatea civilă, vin toți candidații doritori ș. a. m. d., pînă la urmă, sînt numiți de o comisie pe care o propuneți, Comisia parlamentară juridică ... în comun cu ... drepturile omului și după text.

Cred că ceea ce propuneți dumneavoastră contravine unor recomandări ale Comisiei de la Veneția, care ne spune că, în primul rînd, aceste candidaturi trebuie să fie acceptate într-un consens rezonabil de toată... Parlamentul și tot ceea ce ține de propunerea acestor candidaturi urmează ca să vină, să spunem așa, din rîndul deputaților, din rîndul instituțiilor statale. Cum este Președintele țării, cum sînt fracțiunile parlamentare sau cel puțin 20 de deputați.

Deci aceasta ar fi o propunere ca noi să fugim de acele show-uri care se fac sub pretextul transparenței și/sau conlucrării cu societatea civilă.

Noi respectăm foarte mult societatea civilă, ei urmează să monitorizeze acest proces și aceste candidaturi care să fie propuse de aceste instituții statale.

De aceea, cum vedeți această oportunitate?

Domnul Nicolae Eșanu:

Mulțumim.

În primul rînd, cu privire la constatarea pe care am făcut-o eu, vreau să atrag atenție că eu astăzi nu m-am pronunțat asupra modului cum se implementează o lege sau alta, ci asupra prevederilor din textul de lege care prevede prezentarea raportului, care va fi prezentat sau nu, eu nu pot să garantez acum.

În ceea ce privește procedura. Nu știu exact la ce v-ați referit cînd ați spus că nu corespunde recomandărilor Comisiei de la Veneția, care prevede că trebuie să fie un concurs și noi prevedem acest lucru. Probabil, vă referiți la aspecte ce țin de majoritățile necesare.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Da, anume de ...

Domnul Nicolae Eșanu:

Principiul este concurs public și transparent.

Elementele acestui concurs deja țin de oportunitate. Noi am venit cu un mecanism care, în viziunea noastră, va asigura respectarea angajamentelor internaționale pe care le avem noi și vor stabili un mecanism viabil. Acest mecanism poate fi oricînd perfecționat și, pentru lectura a doua, desigur propunerile pot fi făcute și acceptate.

Și, dacă o să vă uitați în sinteză, în principiu deja există și unele amendamente pe care comisia a decis că le acceptă și sînt enunțate în sinteză.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Păi, eu am văzut: comisia că le-a acceptat. De aceea am vrut să văd dumneavoastră, ca autor, dacă acceptați aceste amendamente.

Mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Microfonul nr.3.

Domnul Dumitru Diacov:

Da. Stimate autor,

Stimați colegi,

Eu țin minte bine cînd s-a discutat prima lege în anul 1998 și cu cît entuziasm deputații căutau niște formulări ca să avem Avocatul poporului, care să reprezinte, într-adevăr, poporul, atunci se numea Avocat parlamentar, care să fie un arbitru între instituțiile statului, care să reprezinte niște cazuri în instituții și să fie rezolvate aceste probleme.

Au trecut ani de zile, noi am avut avocați ai poporului trei, pe urmă patru și eu nu cred că astăzi sîntem în stare să numim un caz măcar pe care avocații poporului l-au rezolvat, au fost, într-adevăr, Avocatul poporului și au apărut niște cauze.

De aceea, eu acum, cînd citesc, văd că noi vrem să mai găsim un cinovnic, să-i dăm portofel, pază, girofaruri și el să umble cu viteza de 120 de kilometri pe Ștefan cel Mare. Cam aceasta se vede din proiectul de lege.

Eu aș propune și autorilor, și comisiei, și colegilor să discute ca Avocatul poporului să fie o autoritate morală, în primul rînd, un om cu o experiență de viață cel puțin de vreo 30 de ani, căruia nu legitimația să îi ofere posibilitatea să treacă pragul unei instituții, însăși prestația lui. Și cînd apare el într-o instituție de stat, oamenii să își scoată pălăria, văzînd această persoană, și atunci el o să apere interesele și cauzele democrației și o să rezolve aceste chestiuni, mai ales atunci cînd e vorba de interesele instituțiilor respective. Fiindcă omul de ce umblă pe drumuri? Fiindcă instituțiile obligate nu reacționează la durerile și la problemele lui.

De aceea, este o chestie primordial importantă. Noi am plodit multe legi, noi am făcut diferite concursuri ș.a.m.d. Aceasta e foaie verde, în Republica Moldova. De aceea, noi trebuie să scriem în lege că este autoritate morală, nu este numai decît să fie jurist, ajunge, juriștii la noi sînt mari specialiști, trebuie să fie un om de cultură, un om din alt domeniu de activitate, care s-a manifestat prin comportament în viața lui. Și stagiul acesta trebuie să fie un stagiul foarte important, nu cinci ani de zile de șmecherii într-o instituție de birocrație, înțelegeți, unde a stat cumînțel și a ascultat șefii: есть товарищ начальник. El trebuie să fie, într-adevăr, un om cu autoritate. Și lucrul acesta trebuie de scris în lege. Și noi, cînd o să vină timpul să votăm, anume o astfel de persoană trebuie să căutăm.

Eu nu știu, iată acum stau la microfon și mă gândesc cam cine, poate o persoană, două, trei ar merita să aibă, să îndeplinească această funcție din țară, dar nu din fiecare partid să înaintăm câte 20 de candidați juriști, avocați de profesie.

Domnul Nicolae Eșanu:

Mulțumim.

Eu sper că Parlamentul nu o să numească în calitate de avocați ai poporului persoane care spun: есть товарищ начальник. Noi am încercat să punem niște reguli care ar exclude acest lucru. Deja depinde cum o să fie implementat în practică.

Eu cred că nu pot să fiu de acord cu faptul că actualii sau precedenții avocați parlamentari nu au rezolvat nici un caz. Eu nu pot să numesc, cred că avocații pot să vă numească unul. Dar eu pot să vă asigur că, dacă ridicați hotărârile Parlamentului prin care s-au aprobat rapoartele avocaților parlamentari în anii în care s-au aprobat aceste rapoarte, o să vedeți că există foarte multe cazuri soluționate.

Pot să vă dau un caz în care avocații parlamentari au contestat la Curtea Constituțională prevederea care, din memorie, concediu medical pentru întreținerea copilului primeau doar femeile militar, ei au spus că trebuie să primească și bărbații militari și Curtea Constituțională a fost de acord. Deci este un caz, după mine, absolut evident, când Avocatul parlamentar sau Avocatul poporului a soluționat probleme nu doar pentru o persoană, ci pentru mai multe.

Și pot să mai vin cu ...

Domnul Igor Corman:

Microfonul nr.3.

Domnul Dumitru Diacov:

Da, domnule ministru, eu nu ieșeam din nou la microfon, dacă nu făceți comentariile acestea obișnuite ale dumneavoastră foarte lungi.

Eu pot să vă aduc cazuri când avocații poporului lucrau la comandă. Se duceau și terorizau pedagogi, erau cazuri extraordinar de obraznice. Eu îmi cer scuze că spun lucrul acesta. S-au făcut și foarte multe lucruri bune, dar practica aceasta eu nu doresc să mai fie continuată. Și eu cred că mulți colegi sînt de acord cu chestia aceasta, când avocații poporului lucrau la comandă și se duceau și umblau cu fel de fel de „anonimci” prin republică.

Și nu încercați, noi vrem să facem un lucru bun, noi vrem ca Avocatul poporului să fie și mîndria poporului, înțelegeți? Și când el intră într-o instituție, și vine în Parlament, noi să examinăm, într-adevăr, foarte serios chestia aceasta, dar să nu repetăm practica care a existat pînă acum.

De ce noi schimbăm legea și de ce noi căutăm o soluție mai bună? Fiindcă practica care a fost pînă acum nu ne place. Și nu încercați să apărați. Eu sînt de acord, sînt cazuri, sigur că în 10 – 12 ani poate au fost și cîteva cazuri bune și practica aceasta bună trebuie să o continuăm. Dar noi vrem să schimbăm legea și

vrem să avem un adevărat Avocat al poporului din cauza că ceea ce am avut pînă acum nu este bună.

Domnul Nicolae Eșanu:

Eu nu sînt avocatul instituției și nu vreau să apăr și nu exclud posibilitatea că au existat asemenea cazuri, ba chiar înclin să cred că au existat, eu am reacționat doar la faptul că dumneavoastră ați spus că nu a existat absolut nici un caz. Sigur că institutul are probleme și de aceea venim și cu o nouă lege, dar să spunem că a fost un institut absolut mort, nu putem. Aceasta a fost reacția mea. Că a avut multe probleme, da, sînt de acord.

Domnul Igor Corman:

Microfonul nr.4.

Doamna Raisa Aposlchi:

Mulțumesc, domnule Președinte.

De fapt, ca fost Avocat parlamentar, am fost, așa, un pic atinsă de discursul colegului domnului Diacov. Vreau să zic că s-au făcut lucruri. Adevărul este că, pe toate timpurile, instituția Avocatului parlamentar nu a avut o susținere și o atitudine așa cum o au în alte țări. Poate și de aici sînt toate problemele care mai vin la această instituție.

Dar chiar aș vrea să îi spun domnului Diacov că, pe cînd lucram Avocat parlamentar, Avocatul parlamentar a acționat Ministerul Sănătății în judecată, un medic care a administrat gentamicină, dacă acum, la memorie, îmi aduc aminte preparatul, în rezultatul administrării un copil căruia și-a pierdut auzul. Ulterior, acest preparat a fost exclus din rețeaua de farmacie. Eu cred că aceasta este un lucru de care au beneficiat mai mulți. Dar mai sînt un șir de exemple care aș putea să le discut, dar o fac pe urmă cu domnul Diacov.

Stimate domnule ministru,

Eu am o întrebare vizavi de ... eu am mai multe întrebări, dacă sincer să fiu, asupra acestui proiect de lege și înțeleg că acest proiect vine, se înscrie în Strategia de reformare a sectorului justiției și vine să consolideze capacitățile instituției ombudsmanului. Dar, la prima parcurgere a acestui proiect de lege, mi s-a părut că sau că nu s-a consultat instituția ombudsmanului la perfectarea acestui proiect, sau că s-au ignorat unele propuneri și aici mă refer, eu aș avea de discutat și la modalitatea de selectare și numire a Avocatului poporului, așa cum este propus astăzi, și la atribuțiile Avocatului poporului, și la eligibilitatea lui, adică sînt foarte multe întrebări. Dar fiindcă colegii mei s-au referit la aceste situații, rămîne să le discutăm pentru lectura a doua.

Eu vreau să mă refer la mecanismul național de prevenire a torturii. În formula în care îl prezentați dumneavoastră astăzi în proiectul de lege, de fapt, se diminuează, se reduce la zero importanța, rolul Ombudsmanului. Pentru că Ombudsmanul este acel care raportează la Geneva, duce raport din numele țării cum se execută acest mecanism național.

Astăzi, prin formula pe care o propuneți dumneavoastră că el, practic, nu are nici o atitudine la acest mecanism, dar responsabil pentru el este Ombudsmanul.

Vreau să vă zic că din statisticile pe care le-am analizat la dezbaterile publice ale acestui proiect de lege am văzut că acel consiliu creat, care, chipurile, ar fi ulterior responsabil pentru implementarea acestui mecanism național, a făcut zero vizite pe perioada anului 2013, pe când instituția Ombudsmanului a făcut sute de vizite.

Și atunci ce să raporteze acel consiliu dacă eliminați din această formulă Avocatul poporului? Chiar nu îmi este clar de ce s-a ... Și eu înțeleg că ... din câte cunosc eu... din Protocolul Opțional la Convenția ONU împotriva torturii și așa mai departe, statele diferit și-au găsit formula.

De ce am mers noi pe calea aceasta? Chiar nu pot înțelege de ce s-a diminuat rolul, practic se reduce la zero Avocatul poporului în acest mecanism important? Pentru că țara noastră, așa cum ați spus și ieri la un proiect de lege, deci noi sîntem condamnați la acest capitol destul de dur și costisitor.

Mulțumesc.

Domnul Nicolae Eșanu:

Mulțumim pentru întrebare.

Dumneavoastră, cunoașteți cel mai bine, pentru că atunci cînd s-a instituit acest mecanism...

Doamna Raisa Apolschi:

Absolut.

Domnul Nicolae Eșanu:

...eu am fost unul dintre acei care am lucrat asupra proiectului.

Este o problemă foarte sensibilă, după cum cunoașteți, mulți experți internaționali au atras atenția asupra faptului că trebuie să fie consolidat rolul societății civile în cadrul acestui mecanism și că modelul actual, de fapt, subordonează acest mecanism al Avocatului parlamentar sau Avocatului poporului.

În principiu, după cum este practica actuală, aceasta nu contravine Protocolului Opțional, pentru că multe țări europene au direct prevăzut, chiar Ombudsmanul este mecanismul național. Dar totuși Comitetul Națiunilor Unite în domeniul respectiv recomandă să se depășească puțin această etapă.

Și noi am mers pe calea de a institui un mecanism național, în care să nu existe rol dominant al Avocatului poporului... al Ombudsmanului, el să fie unul dintre membri. Dar, în același timp, pentru a nu diminua protecția, noi am prevăzut expres ca Avocatul poporului, practic, are atribuțiile de mecanism național. Adică Avocatul poporului sau Ombudsmanul... să folosească denumirea care o să fie în legea ulterioară, poate să acționeze separat ca mecanism național.

Și dacă acest mecanism nu va funcționa și Avocatul nu își va putea exercita atribuțiile prin intermediul aceluia mecanism, el poate să îl facă separat. Adică acele vizite în locurile de detenție pot fi organizate exclusiv de către Ombudsman și de către aparatul său.

Astfel mecanismul pe care l-am pus noi aici nu diminuează nimic. Da, parcă, la prima vedere, se diminuează rolul în cadrul acelui mecanism. Noi, pur și simplu, schimbăm modul în care este folosit... format acel mecanism formal care, după cum ați menționat și dumneavoastră, dacă astăzi Ombudsmanul nu ar fi activ, mecanismul respectiv, practic, nu ar funcționa.

Este exclus riscul să continue așa și pe viitor. Noi nu putem să-l excludem. Deci nu-i exclus și pe viitor componenta societății civile în cadrul acelui mecanism național nu va efectua vizitele așa cum sînt planificate. Dar noi, pentru a nu diminua protecția, dăm Ombudsmanului.

Dacă există probleme la formulare, noi putem schimba formula. Eu am insistat și în momentul în care cînd se definitiva proiectul de lege, ca să fie expres stipulat dreptul Ombudsmanului și al colaboratorilor centrului ... în terminologia actuală, de a vizita aceste locuri de detenție, de a face rapoarte. Adică vom avea un mecanism eficient în orișice variantă.

Mulțumim.

Doamna Raisa Apolschi:

Domnule ministru,

Eu nu sînt de acord cu dumneavoastră, pentru că, dacă mergem pe formula propusă astăzi în proiectul de lege, noi ne expunem unui risc foarte mare ca acest mecanism să nu lucreze.

Eu nu vreau să diminuez din importanța și necesitatea prezenței membrilor sau reprezentanților societății civile, doamne ferește, nu. Dar în formula în care noi propunem noi o să avem zero.

În cazul în care se merge pe opinia experților, eu respect această opinie, dar trebuie să racordăm legea la realitățile noastre. Pentru că, ulterior, Republica Moldova va duce, deci va fi nevoită să raporteze la Comitetul ONU despre ceea ce s-a făcut. Și în cazul în care noi pe... așa cum ziceți dumneavoastră, că va activa bine, pentru că este prezența numai a Avocatului poporului este foarte puțin.

Înseamnă că, în acest caz, dacă se merge pe formula respectivă, este o soluție. Responsabil de acest mecanism să nu fie Ombudsmanul, dar să fie acel consiliu sau cum îl numiți dumneavoastră, pentru a fi și a raporta. Pentru că nu se poate unul să nu facă nimic, și altul să fie nevoit să se ducă să raporteze din numele țării că nu s-a făcut nimic. Este un nonsens, mi se pare.

Aceasta este foarte important, dumneavoastră știți cu cît greu a fost instituit acest mecanism, cît am discutat cu dumneavoastră. Și, de fapt, Ombudsmanul el își are... în lege îi permite, atribuțiile îi permit astăzi să facă vizite în locurile de detenție și așa mai departe. Dar aceasta nu înseamnă că el se include plenar în activitățile acestui mecanism național.

Eu cred că noi riscăm să avem mari probleme la Comitetul ONU vizavi de implementarea acestui mecanism național care este foarte important.

Eu vă mulțumesc.

Domnul Nicolae Eșanu:

Și eu vă mulțumesc.

Vă împărtășesc îngrijorarea și poate că aș fi și eu de acord că putem să avem mari probleme, dar în măsura în care Ombudsmanul va putea efectua vizite cu colaboratorii săi, deci, practic, nu o să avem.

Vă atrag atenție doar, sigur că el poate fi schimbat, acest mecanism, Protocolul Opțional dă statului dreptul de a-și stabili propriul mecanism național, instituind o singură condiție: ca acest mecanism național să fie independent de persoanele care asigură detenția sau de instituțiile care asigură detenția.

Atrag doar atenția: experții care au văzut acest proiect au menționat că anume acest amendament este unul dintre marile realizări ale acestui proiect. Dacă noi mergem înapoi, iarăși, o să avem rapoarte la acest capitol.

Mulțumim.

Domnul Igor Corman:

Microfonul nr.5.

Doamna Maria Ciobanu:

Domnule viceministru,

Stimați colegi,

Domnul deputat Diacov a conturat portretul unui ales al poporului ideal, integru moral. Da, așa ar trebui să fie. Doar că domnul Diacov a exemplificat, atunci, referindu-se la reputația proastă a aleșilor poporului din auzite.

Eu vreau să vă spun un caz pe care l-am trăit pe pielea proprie. În preajma alegerilor din 2007, Avocatul poporului Tamara Plămădeală a venit la Nisporeni, Și, în regim de urgență, m-a obligat să scot toți elevii de la ore, care au vârsta majoratului, în vremea orelor, la ora 10, ca să le vorbească despre importanța alegerilor și de ce trebuie să voteze Partidul Popular Creștin Democrat ... Partidul Popular ... al lui Roșca.

Fiindcă am refuzat să scot elevii de la ore, domnule viceministru, doamna Tamara Plămădeală a scris o scrisoare pe numele Procuraturii Generale, Procuraturii raionului Nisporeni și a Consiliului Raional Nisporeni să mă pedepsească că nu am scos elevii de la ore ca să le vorbească dumneaei despre ce trebuie să voteze cu Partidul lui Roșca.

Apoi, spuneți-mi vă rog: 7 ani de zile aceasta e stabilitate în funcție? Noi nu avem încă o democrație formată deja, în care să credem că peste noapte avocații poporului o să devină alții. O să fie cam aceeași cum i-a prezentat domnul deputat Diacov. Nouă ne trebuie nu neapărat să aibă studii juridice, dar să fie oameni integri. Și 7 ani, cu adevărat, cred că e prea mult.

Vă mulțumesc, domnule viceministru.

Domnul Nicolae Eșanu:

Eu, deja nu știu dacă... doar, eventual, să vă atrag atenție că avem obiecții și la justiție astăzi, dar principiul este că judecătorii se numesc pe viață, în genere nu îi mai putem realege.

Eu nu cred că trebuie să pornim de la faptul că, posibil, o să greșim, de aceea termenul să fie scurt. Atunci, putem pune că în fiecare lună să numim un Avocat cu termen de încercare, un Avocat parlamentar. Principiul trebuie să fie: persoanei respective să i se asigure stabilitate în funcție și un mandat suficient de lung, încât să îl facă independent de puterile care îl numesc. Care este această durată, deja ține de Parlament.

Domnul Igor Corman:

Microfonul nr.4.

Domnul Gheorghe Brega:

Mulțumesc.

Domnule viceministru,

Articolul 13 alineatul (1): „Avocatul poporului, membrii familiei lui și averea lor se află sub protecția statului.” Pe care perioadă? Perioada mandatului? Perioada de 10 – 15 ani? Sau pe toată viața?

Domnul Nicolae Eșanu:

Avocatul poporului, nu fostul avocat, nu viitorul avocat, Avocatul poporului și membrii familiei, deci o persoană spune: sînt avocat astăzi, trebuie să mă protejez.

Domnul Gheorghe Brega:

Am înțeles.

Domnul Nicolae Eșanu:

Toate garanțiile care se stabilesc, se stabilesc pentru deținătorul unei funcții. Dacă vrem să o dăm pentru foștii, trebuie să scriem pentru foștii.

Domnul Gheorghe Brega:

Domnule ministru,

Întrebarea mea cu alineatul (1) reiese din alineatul (2). Alineatul (2): „viața și sănătatea Avocatului poporului sînt supuse asigurării de stat obligatorii de la bugetul de stat în sumă egală cu suma mijloacelor lui bănești de întreținere pe 15 ani.” Ia traduceți-mi, cum? Aici tot Avocatul poporului, de ce puneți 15 ani? Avocatul care este..

Domnul Nicolae Eșanu:

Termenul de 15 ani este o unitate de calcul, nu este...

Domnul Gheorghe Brega:

Dar traduceți ce înseamnă? Traduceți alineatul (2) așa ...

Domnul Nicolae Eșanu:

15 ani cât el a deținut funcția. Dar peste 15, pentru 15 ani cât deține funcția. Adică, viața se asigură din prima zi și chiar dacă el a lucrat o zi, dar a survenit cazul asigurat, el va primi despăgubirea reieșind din suma asigurată echivalentă cu salariul pe 15 ani. Și la comisie am discutat lucrul acesta.

Dacă e necesar, reformulăm. Vă atrag atenția că noi am reluat formula respectivă din legile care se referă la alte categorii de persoane.

Noțiunea de 15 nu înseamnă că salariul pe care el l-a avut 15 ani, dar salariul pe care se presupune că o să-l aibă 15 ani. Aceasta este modalitatea de determinare a sumei asigurate. Dacă trebuie ...

Domnul Gheorghe Brega:

Domnule viceministru ...

Domnul Nicolae Eșanu:

... schimbăm pentru lectura a doua, să fie clar.

Domnul Gheorghe Brega:

Mi se face impresia, cine a tradus ... E tradus articolul acesta din altă limbă și cine l-a tradus, l-a tradus incorect. Iese un calambur la alineatul (2).

Dacă îl citiți, luați și îl citiți atent, vedeți ce înseamnă aceasta, e greu de înțeles.

Și încă al treilea alineat. Prejudiciul material cauzat în legătură cu activitatea de serviciu a Avocatului poporului prin deteriorarea sau nimicirea bunurilor acestuia sau bunurilor membrilor familiei lui, se repară integral din bugetul de stat. Membrii familiei lui de care grad? Noi avem membrii familie de gradul I, II. Soacră, cumnat ș.a.m.d., frați ș.a.m.d.

Domnul Nicolae Eșanu:

Membri ai familiei se va lua și în sensul care există și în, am spus, în alte legi, de unde noi l-am preluat. Membri ai familiei persoanei sînt persoanele care locuiesc împreună, duc o gospodărie cu această persoană sau se află la întreținerea acelei persoane. Aceasta înseamnă membri ai familiei.

Am spus că noțiunea respectivă dacă trebuie noi o schimbăm, dar formula este preluată din alte legi și există o interpretare consacrată a textului deja.

Domnul Gheorghe Brega:

Ar trebui de descifrat totuși. membrii familiei lui.

Domnul Nicolae Eșanu:

Se poate de descifrat.

Domnul Gheorghe Brega:

Dumneavoastră știți cum fac avocați din instanța de judecată. Au găsit, au spus și instanța de judecată te impune pe urmă să pierdem bani.

Mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Microfonul nr.5.

Domnul Valeriu Munteanu:

Domnule viceministru,

Evident că abrogarea Legii din 1997 privind avocații parlamentari și adoptarea unei noi Legi privind Avocatul poporului nu ține doar de denumirea legii. Imperativul este, în viziunea autorilor, din câte înțeleg, creșterea capacității acestei instituții, astfel încât Avocatul poporului să poată să se tragă de șireturi cu Parlamentul, cu Guvernul, cu toate abuzurile care există în sistem.

Pentru ca acest lucru să nu fie, sau ca acest lucru să poată fi realizat, trebuie să îi conferim nu doar atribuții acestui Avocat al poporului, ci el are nevoie și de un grad de imunitate.

Conceptul articolului 4 – inviolabilitatea Avocatul poporului, din păcate, în viziunea noastră, este mult diminuată. Cel puțin în legea din 1997 acest lucru era mult mai clar și se crea foarte clar în această lege că avocații parlamentari nu pot fi trași la răspunderea penală sau administrativă, nu pot fi reținuți, arestați și tot așa mai departe după text. Și în Legea din 1997 privind Avocatul poporului din România exact același lucru este scris.

De aceea, noi propunem, în calitate de amendament, ca textul din Legea din 1997 să fie transcris și aici, în legea din anul acesta, pentru ca să îi asigurăm Avocatului poporului o imunitate efectivă. Pentru că eu sînt departe de gîndul că doar lungimea sau durata mandatului este o garanție. El trebuie neapărat să aibă și o imunitate foarte clară și, pentru ca să nu fie interpretat sau interpretabil acest articol, solicit ca, pentru lectura a doua, să fie preluat integral textul din 1997 care era unul suficient.

Domnul Nicolae Eșanu:

Dacă v-ați fi uitat peste sinteză, în principiu, este propus și de către comisiile juridice. Ministerul Justiției și autorii proiectului au pornit de la faptul că drepturile unor persoane trebuie asigurate nu prin instituirea unor mecanisme de imunități și inviolabilități, ci prin instituirea unui mecanism de protecție generală a drepturilor omului.

Noi, principal, considerăm că atît Avocatul poporului, cît și alți funcționari ar trebui să fie protejați contra abuzurilor împotriva arestului, reținerii ilegale, prin instituirea unui mecanism de control judiciar eficient, ci nu prin baricadarea deținătorilor de funcții publice în spatele imunității.

Dar am spus că pentru lectura a doua poate fi instituit. De fapt, în sinteză este stipulat deja că se prevede că persoana respectivă nu va fi reținută, perchiziționată, arestată, fără acceptul Parlamentului.

Domnul Valeriu Munteanu:

Domnule ministru,

Eu vreau să vă asigur: cuvintele „dacă ați fi citit” sînt în plus, pentru că vreau să vă asigur că am citit.

Domnul Nicolae Eșanu:

Îmi cer scuze.

Domnul Valeriu Munteanu:

Cu siguranță, avizele și al Comisiei juridice, numiri și imunități, și al Direcției generale juridice și a celorlalte comisii, care au avut avize relevante în acest sens.

Vizavi de limba română din articolul numărul 8 al acestui articol, ca și necesitate, ca și condiție pentru candidați, eu sînt absolut sigur că, pînă o să examinăm legea în lectura a doua, va fi publicată și Hotărîrea Curții Constituționale, care o să fie suficientă și pentru dumneavoastră, domnule ministru, pentru că văd cît de ezitant sunteți, și Ministerul Justiției va fi responsabil pentru implementarea și pentru aplicarea acestei hotărîri de ... pardon, acestei Hotărîri a Curții Constituționale care, sper, să elimine echivocul din această dispută și de astăzi înainte vom putea folosi, cu siguranță, în lege noțiunea de „limbă română”, fără ca nimeni să nu mai pună întrebări.

Și doar o observație de natură generală. Din cîte vedem, în România există o Lege a Avocatului poporului din 1997. O să avem și noi o Lege a Avocatului poporului, poate din 2013.

Iată că se întîmplă absolut bizar cînd există un popor cu doi avocați. Sper să fie temporar acest lucru.

Mulțumesc.

Domnul Nicolae Eșanu:

Domnule Munteanu,

Eu, prin răspunsul meu, în nici un caz nu am pus la îndoială posibilitatea ca în lege să fie ...

Domnul Igor Corman:

Domnule vuceministru,

Cred că declarațiile acestea politice ale domnului Munteanu nici nu trebuie să fie comentate, fiindcă ele nu au o referință la proiectul pe care dumneavoastră l-ați prezentat. Sînt din altă operă.

Microfonul nr.4, vă rog

Domnul Alexandru Stoianoglo:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule autor,

Un moment, pur și simplu, juridic, tehnic, articolul 14 alineatul (4), pot constitui temeieri pentru revocarea Avocatului poporului ... divulgarea

informațiilor confidenționale și a datelor cu caracter personal și divulgarea secretului de stat și altor informații.

Este evident că și o încălcare și alta urmăresc urmărirea penală și poate fi stabilită numai după sentința judecătoreiei. Da în articolul întâi în alineatul întâi este preconizată pronunțarea unei sentințe revocabile de condamnare. Și cred că literele c) și d) din alineatul (4) sînt de prisos.

Domnul Nicolae Eșanu:

Și da, și nu. Deci dacă ... aici este prevăzută nu condamnarea pentru divulgare, dar însuși faptul divulgării. Dumneavoastră știți foarte bine că un dosar penal poate să dureze câțiva ani. Dacă o să formulăm, o să rămîna numai condamnat, o să nimerim în situația în care știm, cu certitudine, că persoana a divulgat acest lucru, dar noi îl menținem în funcție pentru că nu există sentința de condamnare.

Dacă doriți să fie această opțiune, este opțiunea Parlamentului.

Domnul Alexandru Stoianoglo:

Bine. Dar cine ...

Domnul Nicolae Eșanu:

Poate fi făcut acest ...

Domnul Alexandru Stoianoglo:

... în afară de judecată poate stabili că oamenii au divulgat sau nu au divulgat?

Aceasta politicienii vreau și ...

Domnul Nicolae Eșanu:

Da cum...

Domnul Alexandru Stoianoglo:

Numai judecata poate constata că a fost divulgată informația sau secretul de stat sau nu a fost divulgat.

Domnul Nicolae Eșanu:

Divulgarea secretului de stat este o încălcare a legii, ca oricare încălcare. Avocatul parlamentar poate fi demis și pentru alte încălcări, pentru care nu se cere hotărîrea judecătorească.

Parlamentul va constata, ca și în acele cazuri, că există o încălcare de lege.

Nu trebuie să facem confuzii între demisie care se face după o procedură, și condamnarea penală, care se face după cu totul altă procedură.

Dar, repet, dacă Parlamentul decide că nu este necesar să fie posibil ca să fie demis Avocatul parlamentar pentru divulgarea secretului de stat în lipsa unei sentințe, cu adevărat, acestea pot fi excluse.

Dar noi am pornit de la ideea că nu este necesar să așteptăm o sentință care să se pronunțe asupra condamnării penale, dacă există suficiente probe pentru a constata că el a comis această faptă care poate să nu întrunească semnele unei infracțiuni.

Domnul Alexandru Stoianoglo:

Aceasta șterge toată imunitatea și independența Avocatului poporului.

Domnul Nicolae Eșanu:

Poate... am spus că, pentru lectura a doua, Parlamentul poate decide orișice.

Domnul Igor Corman:

Da, mulțumesc, domnule viceministru.

Acestea au fost întrebările pentru raportor. Și acum am să invit comisia să prezinte raportul. O face doamna Jantuan.

Vă rog, la tribuna centrală.

Doamna Stella Jantuan:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Comisia drepturile omului și relații interetnice a examinat proiectul de Lege cu privire la Avocatul poporului și constată următoarele.

Proiectul de lege este inițiativa legislativă a Guvernului, elaborat în baza Strategiei de reformare a sectorului justiției și a Planului național de acțiuni pentru drepturile omului pentru anii 2011 – 2014.

Proiectul de lege a fost examinat și avizat de comisiile parlamentare care, în principiu, susțin proiectul de lege. Totodată, în comisie au parvenit un șir de amendamente de la comisiile parlamentare, deputați, Avocatul Parlamentar, așa organizații internaționale cum este... reprezentate în Republica Moldova UNICEF, PNUD, OSCE, Institutul pentru Reforme Penale, Centrul de Resurse Juridice din Moldova și alte instituții interesate.

Comisia drepturile omului și relații interetnice a organizat o masă rotundă cu participarea a celor interesați de problemă, a examinat proiectul de lege, amendamentele propuse și informează Parlamentul despre deciziile pe marginea proiectului menționat.

În rezultatul discuțiilor și în cadrul dezbaterilor proiectului la ședința comisiei, s-au conturat opinii, amendamente de modificare a conceptului proiectului propus de Guvern, pe care comisia le-a acceptat, cu majoritatea de voturi (șase – „pro” și doi s-au abținut).

Mai întâi de toate, se propune ca denumirea „Avocatului poporului” să fie substituită cu denumirea „Ombudsman”, astfel, să fie redenumită legea: Legea Republicii Moldova cu privire la Ombudsman, pornind de la practica internațională.

Totodată, propune selectarea și numirea în condiții egale a Ombudsmanului, și Ombudsmanul pentru drepturile copilului, care este unul dintre cei trei adjuncți ai Ombudsmanului, și va avea o subdiviziune specializată în cadrul oficiului

Ombudsmanului. Alți doi adjuncți vor fi propuși de către Ombudsman și votați de către Parlament, de majoritatea deputaților prezenți.

De asemenea, sînt propuse pentru votare, în a doua lectură, modificări de fond la următoarele componente ale proiectului. Fiecare dintre dumneavoastră are sinteza, pe care comisia v-o propune, unde aveți posibilitatea să citiți toate propunerile care au parvenit în comisie și care au fost acceptate de comisie.

Deci, în a doua lectură, modificările de fond la următoarele componente ale proiectului:

inviolabilitate – comisia propune că reținerea, arestarea sau perchiziționarea Ombudsmanului să se admită doar cu acordul Parlamentului, cu excepția situației de flagrant delict, iar pornirea urmăririi penale – doar de Procurorul General, articolul 4;

durata mandatului – comisia propune mandat de 5 ani, în loc de 7 ani, cu dreptul de două mandate consecutive;

condiții de eligibilitate – 10 ani de experiență, articolul 6;

modificarea procedurii de desemnare – subiecții propunerilor a candidaților, (propuneri de la parlamentari 20 de deputați și Frațiunea parlamentară), și procedura de votare se numesc cu majoritatea deputaților aleși, însă se revocă la propunerea a 20 de deputați cu votul a 3/5, adică 61 de deputați, articolul 7, articolul 8;

protecția de stat și garanțiile sociale, articolul 13 – comisia a acceptat amendamentul și propune ca statutul, salariul și garanțiile sociale să fie asimilate cu cele ale judecătorului Curții Supreme de Justiție;

constituirea mecanismului de prevenire a torturii – din Consiliu vor face parte toți trei ombudsmani și 6 reprezentanți ai societății civile, selectați după criterii propuse în proiect;

alte amendamente de fond sînt introduse în sinteză.

În contextul celor expuse, comisia, cu majoritate de voturi, propune plenului Parlamentului aprobarea proiectului de lege în primă lectură.

Domnul Igor Corman:

Întrebări pentru comisie? Nu sînt întrebări.

Vă mulțumesc, doamnă Jantuan.

Două luări de cuvînt avem pe marginea acestui proiect de lege. Prima luare de cuvînt, s-a înscris doamna Palihovici.

Vă rog, la tribuna centrală.

Doamna Liliana Palihovici:

Stimați colegi,

În 1990, Republica Moldova a ratificat Convenția ONU cu privire la drepturile copilului, angajîndu-se să asigure toate condițiile necesare pentru respectarea drepturilor copilului în Republica Moldova.

Vin astăzi cu toată aprecierea pentru pașii importanți realizați de către Guvern și Parlament în elaborarea și adoptarea unei legislații moderne, care să apere drepturile copilului în Moldova, și în implementarea prevederilor legale. Dar,

totodată, trebuie să menționez că încă mai există încălcări ale acestor drepturi. Și există copii care nu beneficiază de un nivel de trai decent, încă mai avem copii ale căror drepturi sînt încălcate în Republica Moldova, încă mai avem copii care nu au o protecție eficientă, încă mai avem copii supuși abuzului, violenței, mai avem copii discriminați. Și, din păcate, vocea copilului astăzi în Moldova este ascultată deseori doar formal.

În articolul 4 din Convenția cu privire la drepturile copilului statele semnatare se obligă să ia toate măsurile legislative, administrative și de altă natură, necesare pentru a pune în aplicare drepturile recunoscute de Convenție. Iar instituțiile naționale independente pentru drepturile omului reprezintă un mecanism important de a promova și de a asigura punerea în aplicare a Convenției.

Iar Comitetul pentru Drepturile Copilului consideră că înființarea unor astfel de organisme urmează să se încadreze în angajamentul luat de către statele părți la ratificare – a asigura punerea în aplicare a Convenției și a avansa realizarea universală a drepturilor copilului. În acest sens, Comitetul a recomandat înființarea Instituției naționale independente pentru drepturile copilului, în calitate de instituție independentă pentru promovarea și monitorizarea punerii în aplicare a Convenției cu privire la drepturile copilului.

Astfel de instituții funcționează deja în peste 40 de țări europene, în țările scandinave, Estonia, Letonia, Islanda, Irlanda, Spania, Olanda, Polonia, Austria, Croația, Cipru și altele. Avocatul copilului, care poate fi găsit în legislația acestor țări sub alte denumiri, însă are aceleași atribuții și aceleași obiective.

Avocatul pentru copii este numit pentru a reprezenta interesele copilului și pentru a apăra drepturile lor la nivel național într-o anumită țară. Acesta trebuie să aibă un mandat care este stabilit printr-o lege națională, oferindu-i atât suficientă independență politică și decizională, cât și competențele necesare pentru a le permite să își îndeplinească mandatul în mod eficient.

Eu vreau să vă atrag atenția că, dacă analizăm statistic structura populației din Republica Moldova, copiii de la 0 la 18 ani consideră o bună parte a populației și de aceea cred că este nevoie să avem aceasta în minte în momentul în care discutăm astăzi proiectul nr.371.

Idea înființării instituției Ombudsmanului pentru copii în Moldova a fost promovată în 2008, ca urmare a respectării Convenției ONU cu privire la drepturile copilului și alinierea la politica comunitară în acest domeniu. Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei, prin Recomandarea sa nr.1460 din 7 aprilie 2000 a recomandat Comitetului de Miniștri să solicite statelor membre desemnarea unui avocat național pentru copii.

Prin modificările operate în Legea cu privire la avocații parlamentari a fost introdus mandatul Avocatului Parlamentar pentru protecția drepturilor copilului. În observațiile sale din 2009 cu privire la Republica Moldova, Comitetul ONU pentru drepturile copilului a salutat această acțiune și a recomandat statului să consolideze în continuare instituția respectivă.

Propunerea din proiectul de Lege nr.371 cu privire la eliminarea și retrogradarea instituției Avocatului copilului este, de fapt, o măsură regresivă, din

punctul meu de vedere, care nu se justifică și generează o serie de probleme la capitolul respectarea angajamentelor Convenției ONU.

Studiul realizat de către UNICEF asupra Instituției naționale pentru drepturile omului în Turcia, spre exemplu, pune în evidență faptul că modelul Ombudsmanului general conține o serie de deficiențe în promovarea adecvată a drepturilor și intereselor copilului.

Pornind de la faptul că adjunctul acestuia, responsabil de problemele drepturilor copiilor, are un statut mai inferior și un mandat mai vulnerabil cu competențe funcționale reduse, aceasta va avea o capacitate limitată în administrarea segmentului său.

Nu va avea dreptul să sesizeze Curtea Constituțională în vederea controlului constituționalității actelor normative. Nu va putea să facă declarații publice pe problemele copiilor direct, ci doar prin intermediul Ombudsmanului general.

Acest lucru implică o eventuală denaturare a stării de fapt sau ar putea să acorde prioritate altor zone în raport cu interesele copilului.

În acest caz, adjunctul Avocatului poporului pentru protecția drepturilor copilului, așa cum îl prevede proiectul actual, ar putea fi lipsit de vizibilitate ca instituție în calitate de apărător al drepturilor copilului.

De ce ar fi necesar un Ombudsman distinct pentru drepturile copilului și de ce nu pentru alte probleme? Răspunsul este firesc. În timp ce adulții și copiii deopotrivă au nevoie de instituția națională independentă pentru a li se proteja drepturile, există justificări suplimentare pentru a se asigura că drepturile copiilor sînt, se bucură de o atenție specială.

Acestea includ faptele provocate de dezvoltarea copiilor, de faptul că ei sînt mai vulnerabili la încălcări ale drepturilor omului, opiniile lor sînt încă rareori luate în considerație, copiii nu au drept la vot și nu pot juca un rol semnificativ în procesul politic care determină politica guvernelor în domeniul drepturilor omului. Copiii se confruntă cu probleme semnificative în cadrul sistemului judiciar în vederea protejării drepturilor lor.

Desigur că eu nu a-și lua ca model de fiecare dată comportamentul foștilor avocați parlamentari din Republica Moldova și aceasta nu poate fi pusă ca bază de evaluare a acestei legi. Noi trebuie să...

Noi trebuie să evaluăm această lege de la momentul necesității de a oferi protecție sporită copiilor noștri.

Totodată, am făcut mai multe amendamente, pe care comisia le va discuta, dar am și o propunere care ține de articolul 4 alineatul (3), unde vorbim despre urmărirea penală împotriva Avocatului poporului, unde se spune că se pornește de către Procurorul General. În amendamentul pe care îl propun este ca aceasta să se producă cu informarea Parlamentului, odată ce această instituție este votată de către Parlament.

La fel, la articolul 6, la propunerea „termenul pentru care este ales Avocatul poporului”, totuși propun să analizăm alegerea pentru 5 ani și pentru un singur mandat, luînd în considerare faptul că noi urmărim să avem persoane corecte și care, cu adevărat, să lupte pentru drepturile cetățenilor în Republica Moldova.

Onorat Parlament,

Vreau să atrag atenție și la articolul 13, care ține de protecția socială și asigurările sociale ale Avocatului poporului. Mie mi se pare că autorii au cam exagerat în articolul 13 dând astfel de asigurări și protecție Avocatului mai mari decât Președintelui Republicii Moldova.

Eu susțin propunerea care a venit astăzi din partea mai multor deputați ca acest articol să fie total revăzut.

Mai mult ca atât, eu cred că statul nu poate să își asume garanții de asigurare pe care și le asigură niște companii private de asigurare. Astfel se înțelege din acest articol.

Eu, totodată, nu susțin... Mă strădui succint. Eu, totodată, nu susțin propunerea, părerea că Moldova nu are nevoie de instituția Avocatului poporului. Republica Moldova are nevoie de acest, de această instituție.

De această instituție au nevoie și statele cu democrație solidă, experimentată. Nu mai vorbim de state cu democrație șubredă ca țara noastră.

Totodată, eu am amendamente și am să cer susținerea dumneavoastră la capitolul „Alegerea avocaților poporului”, modificările pe care le-am propus, să avem doi avocați ai poporului. Unul distinct pe drepturile copilului, iar altul, după cum propune legea, cu adjuncții săi.

Iar atunci când vorbim despre alegere, eu consider că logic este ca: comisia care va selecta, va primi dosarele, să evalueze aceste dosare și candidații și să propună Parlamentului pentru fiecare poziție câte doi candidați cei mai buni, cu cele mai bune evaluări, sau 3 candidați, ca Parlamentul să aleagă din 2 sau 3 și nu din 10, 15 candidați, care își pot depune dosarele la concurs. Atunci nu are nici un sens această comisie și această selecție.

Stimați colegi,

Eu vă îndemn astăzi să susținem acest proiect cu propunerile și modificările pe care le-am anunțat și care au fost enunțate și de către dumneavoastră. Și în continuare să ne schimbăm atitudinea vizavi de rapoartele pe care le prezintă această instituție în Parlamentul Republicii Moldova.

Eu mi-aș dori mult ca în atribuțiile acestui Ombudsman să avem și raportarea anuală la capitolul „Prevenirea traficului de ființe umane,” un subiect sensibil pentru Moldova.

Vă mulțumesc. (*Aplauze.*)

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos.

La tribuna centrală se invită doamna Stella Jantuan, Partidul Democrat din Moldova.

Doamna Stella Jantuan:

Stimați colegi parlamentari,

În urma discuțiilor pe marginea proiectelor de lege cu privire la Ombudsman, care vizează la direct mecanismul pentru asigurarea și protejarea drepturilor omului, aș vrea să reflectăm, împreună cu dumneavoastră, despre aceste

drepturi ale omului, și anume despre conținutul concret al acestora, dar nu declararea doar formală, deoarece ne-am obișnuit a opera zilnic cu aceste noțiuni fără a intra în esența lor.

Una din problemele statului nostru constă în faptul că o mare parte chiar dintre acei angajați să apere sau să promoveze drepturile omului nu conștientizează rostul și finalitatea acestora, iar expresia „drepturile omului”, din păcate, a devenit una uzuală și de umplură.

Prea puțini conștientizează că aceste drepturi ale omului nu sînt doar deziderate bune pentru slogane, ele rezultă și își găsesc expresia în situații concrete, zilnic și privesc pe fiecare cetățean în parte.

Dacă statul, prin organele sale, s-ar preocupa de crearea unui cadru legal, economic, didactic și cultural prielnic pentru respectarea și asigurarea drepturilor prevăzute de Constituție, vă asigur că multe dintre problemele majore ale societății noastre, cum ar fi birocratizarea excesivă și corupția, ar dispărea de la sine.

Stimați colegi,

Dacă am privi lucrurile prin prisma acestor două fenomene distructive fiecare am realiza că cetățenii, acei cetățeni căror le aparține suveranitatea și care au delegat o parte din ea nouă, deputaților, sînt nevoiți să plătească suplimentar pentru a beneficia de drepturile sale garantate de Constituție, care ar trebui să fie inalienabile și inamovibile, sînt nevoiți să le răscumpere.

În asemenea caz, despre executarea căror altor obligațiuni corelative ce le revin cetățenilor față de stat mai poate fi vorba?

Despre care responsabilitate civică și patriotism?

Plus la toate, întotdeauna au existat tentative din partea statului de a limita influența, de a controla, condiționa împuternicirile și activitatea instituțiilor menite să protejeze cetățenii și drepturile lor.

Lucrînd asupra proiectelor de lege, în urma întîlnirilor cu cetățenii în teritoriu, sînt sigură că nu o dată fiecare dintre noi, acei care elaborăm politicile de stat, am reflectat asupra ce ar prezenta statul în sine. În sens practic, nu în formula simplistă cu care ne-am obișnuit politicienii, pe de o parte, și cetățenii, de altă parte.

Statul în sine, prin organele sale centrale, teritoriale, reprezintă un imens mecanism instituit prin voința supremă a poporului care i-a delegat un set de funcții și sarcini concertate, precum și i-a înzestrat cu împuterniciri pentru realizarea acestora.

Anume asigurarea drepturilor fundamentale ale omului, așa precum dreptul la viață, la un nivel decent de viață, dreptul la proprietate, la libertate și integritate fizică și morală, dreptul la un mediu sănătos, la asistență medicală, la studii, constituie una din funcțiile de bază ale statului, nemaivorbind de asigurarea drepturilor economice și culturale, care par a fi iluzorii și de lux pentru cetățenii noștri.

Întreg cadrul legal trebuie să dezvolte conținutul acestor drepturi fundamentale, repet încă o dată: conținutul și nu doar declararea formală, precum și să prevadă implementarea unor mecanisme și pîrghii funcționale și eficiente de asigurare a acestora. Anume la aceasta se rezumă chintesența statului.

Stimați parlamentari,

Dacă pornim de la această rațiune, concluzionăm că instituțiile statului, care îndeplinesc o funcție comună – promovarea și asigurarea drepturilor omului, în mod normal, nu se pot afla pe diferite părți ale baricadei. Toate instituțiile unui stat democratic își au locul său, doar împreună constituind un mecanism integru, dotat cu pîrghii corelative de control și contracararea abuzurilor și viceversa.

Asemenea unui puzzle, fără unul din elementele acestui mecanism sau anihilînd activitatea uneia din instituții, nu putem construi un tablou integru. Statul trebuie să fie cointeresat în existența unui mecanism eficient de control și monitorizare a respectării și asigurării drepturilor omului.

În acest context, stimați colegi, vreau să atrag atenția dumneavoastră asupra importanței proiectului de Lege privind reformarea instituției Ombudsmanului. Din păcate, în societatea noastră, sensul și rolul acesteia sînt minimalizate sau, și mai grav, societatea nu cunoaște esența instituției Ombudsmanului și, respectiv, nu beneficiază de întreg spectrul de asistență pe care ar trebui să îl comporte.

Totodată, autoritățile publice, la rîndul lor, trebuie să perceapă faptul că Ombudsmanul nu este un dușman sau un oponent, deoarece atît structurile de stat, cît și Ombudsmanul au aceeași sursă a puterii – voința poporului și aceeași finalitate – binele cetățenilor și edificarea unui stat de drept.

Onorat Parlament,

Dacă am decis să reformăm această instituție de o importanță majoră în edificarea unui stat de drept, trebuie să conștientizăm că societatea noastră are nevoie de o instituție funcțională și efectivă, care să se ocupe de problemele concrete și să dea dovadă de o abordare individuală.

La ziua de astăzi, cetățeanul, chiar dacă este lezat în drepturile sale de către o autoritate publică, nu este gata să intre într-un conflict cu statul, el nu luptă cu abuzul de putere, deoarece, din păcate, nu mai crede în eficiența mecanismelor existente. Anume aici trebuie să intervină Ombudsmanul, în calitate de intermediar între cetățeni și instituțiile de stat. Ombudsmanul trebuie să constituie un instrument de menținere, în spațiul legal, a activității instituțiilor statului și de perfecționare continuă a acestora.

După cum am menționat în discurs, ex-comisarul Consiliului Europei pentru drepturile omului, domnul Alvaro Gil-Robles: „Sarcina instituției Ombudsmanului este cea de a depista și semnală abuzurile din partea autorităților”. Totodată, Ombudsmanul este o instituție care trebuie să protejeze, în mod direct, cetățeanul, fără să îl implice într-un proces de judecată costisitor, complicat și de lungă durată.

Astfel, depistînd și semnalînd abuzurile din partea autorităților publice, Ombudsmanul ajută persoane concrete în cazuri concrete care, ulterior, se reflectă și în promovarea unor politici în domeniul drepturilor omului, astfel contribuind la îmbunătățirea activității mecanismelor de stat, la edificarea statului de drept, fiind un promotor al schimbărilor democratice, de pe urma cărora vom avea de cîștigat cu toții.

Totodată, oferind Ombudsmanului un spațiu de acțiune atît de vast și o complexitate de funcții, sarcini și așteptări, trebuie să îi oferim și un sprijin real, să

îl înzestrăm cu un sistem de pârghii și mecanisme eficiente care să asigure autoritatea, funcționalitatea și obligativitatea implementării hotărârilor.

Risc să fiu categorică, dar susțin cu toată fermitatea că doar prin amendarea corespunzătoare a Constituției, instituției Ombudsmanului îi va fi conferită autoritatea necesară, fundamentată activitatea și asigurată independența. În caz contrar, instituția riscă să fie una formală, cu atribuții declarative, neasigurate prin obligații corelative, iar reformarea acesteia, din start, va fi sortită unui eșec. Așteptările față de Ombudsman vor fi mari, iar posibilitățile tale de acțiune – limitate.

Toți noi, împreună cu toate instituțiile statului, trebuie să depunem tot efortul și să fim cointeresați în asigurarea și implementarea tuturor drepturilor fundamentale ale omului, căci un proces legislativ calitativ se rezumă la crearea unui cadru legal care să asigure o justiție echitabilă și accesibilă, un proces educativ calitativ și un sistem economic competitiv, accesul necondițional la serviciile medicale de calitate și un mediu cultural sănătos.

Vă mulțumesc. (*Aplauze.*)

Domnul Igor Corman:

Acestea au fost luările de cuvânt.

Domnilor deputați,

Supun votului aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege cu nr. 371.

Cine este pentru rog să voteze.

Cu majoritatea voturilor, proiectul nr.371 a fost aprobat în primă lectură.

Și acum, voi supune dezbaterilor proiectul de Lege cu nr.348 pentru modificarea și completarea Legii nr.419-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la datoria publică, garanțiile de stat și recreditarea de stat. Prezintă proiectul domnul Barbăneagră, viceministru al finanțelor.

Domnule ministru,

Dumneavoastră prezentați proiectul, da?

Domnul Arapu, ministrul finanțelor,

Vă rog la tribuna centrală.

Domnul Anatol Arapu – ministrul finanțelor:

Stimate domnule Președinte al Parlamentului,

Onorat Parlament,

Permiteți-mi, din numele Guvernului, să vă prezint proiectul de Lege cu privire la modificarea și completarea Legii nr.419 din 22 decembrie 2006 cu privire la datoria publică, garanțiile de stat și recreditarea de stat.

Prezentul proiect de Lege este elaborat în scopul îmbunătățirii cadrului normativ aferent managementului datoriei de stat, garanțiilor de stat și recreditării de stat.

Actualitatea introducerii modificărilor și completărilor în lege este determinată de necesitatea perfecționării reglementării naționale în domeniul datoriei publice, în conformitate cu cerințele naționale și anume în contextul

recomandărilor misiunii Băncii Mondiale, folosind cadrul evaluării performanței în gestionarea datoriei, recomandărilor experților Uniunii Europene.

În proiectul de lege se propune o serie de schimbări ale conținutului și sînt introduse unele reglementări noi.

Manualul „Statistica datoriei sectorului public: ghid pentru compilatori și utilizatori”, elaborat în comun de către 9 organizații internaționale, conduse de Fondul Monetar Internațional, în scopul îmbunătățirii disponibilității și comparabilității internaționale a statisticii datoriei sectorului public, propune un set de detalii, de clasificări, concepte și definiții, printre care și termenul „datoria sectorului public”.

Respectiv, legea a fost completată cu o nouă noțiune nouă – „datoria sectorului public”, care va înlocui elementul „datoria publică”, precum și cu clasificarea instrumentelor datoriei sectorului public, în conformitate cu normele internaționale.

Totodată, unele dintre completările importante se referă la reglementările ce țin de datoria unităților administrativ-teritoriale.

În ultimii ani, managementului datoriei unităților administrativ-teritoriale i se acordă o atenție mai mare, datorită descentralizării administrative și autonomiei financiare a administrației publice locale.

Respectiv, modificările propuse nu vin în contradicție cu principiul descentralizării, însă sînt propuse în scopul consolidării capacităților de gestionare a datoriei unităților administrativ-teritoriale și îmbunătățirii monitorizării datoriei sectorului public.

Experiențele anterioare ale problemelor în domeniul datoriei de stat, în diferite țări cu venituri medii sugerează că controlul mai strict de către Guvern ar trebui să fie pus în aplicare.

Decizia autorităților reprezentative și deliberative ale unităților administrativ-teritoriale privind contractarea împrumuturilor și/sau acordarea garanțiilor pentru împrumuturi, precum și emisiunea de valori imobiliare pe termen lung, urmează a fi coordonată preventiv cu Ministerul Finanțelor, prin elaborarea, în acest sens, a avizului Ministerului Finanțelor, reglementări care nu există în domeniul ... în cadrul normativ.

Totodată, în scopul ținerii evidenței tuturor obligațiilor directe și condiționale ale unităților administrativ-teritoriale, proiectul de lege conține prevederi care obligă autoritățile executive ale autorităților administrativ-teritoriale să țină registrul datoriei și registrul garanțiilor unităților administrativ-teritoriale.

Modificările propuse urmează să aibă un impact benefic, atît sub aspect de reglementare, cît și din punct de vedere economic și social, ridicînd sistemul de gestionare a finanțelor publice la un nivel calitativ nou.

Totodată, proiectul de lege a fost ajustat cu prevederi care au drept scop realizarea unor acțiuni ale Guvernului în situații de criză financiară sistemică pentru menținerea stabilității financiare, precum prevederile articolului 18, alineatul (3) din Legea nr.548 din 21 iulie 1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei.

La fel, se propune completarea cu un alineat nou (3¹) privind autorizarea Prim-ministrului Republicii Moldova de a exercita orice acte referitoare la contractarea împrumuturilor de stat externe, cu prezentarea ulterioară pentru ratificarea Parlamentului, fără împuterniciri exprese în acest sens, în contextul necesității prezentării creditorului extern dovezi referitoare la împuternicirea împrumutatului de a semna contracte de împrumut, iar contractul de împrumut nu cade sub incidența Legii nr.595 din 24.09.1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova, există imposibilitatea prezenței acestor dovezi în lipsa prevederilor legale expres în acest sens.

La fel, a fost introdus un articol nou 4¹ care este în concordanță cu practicile durabile de management al datoriei de stat pe termen mediu. Astfel, acest articol are drept scop evidențierea importanței stabilirii unor obiective pe termen mediu, care la procesul de management al datoriei de stat, precum și a necesității elaborării Programului „Managementul datoriei de stat pe termen mediu”, care urmează a fi revizuit și actualizat anual, iar informația privind implementarea măsurilor incluse în domeniul respectiv va fi raportată anual Guvernului și Parlamentului.

Totodată, se propune în scopul asigurării stabilității sistemului financiar în situații de criză financiară sistemică sau de pericolul apariției acesteia pentru garantarea creditelor de urgență acordate băncilor de către Banca Națională a Moldovei. Procedura emiterii garanției de stat pentru creditele de urgență, acordate băncilor de către Banca Națională a Moldovei în situații de criză financiară, se va stabili de către Guvern cu consultarea Băncii Naționale a Moldovei.

Mulțumesc pentru atenție.

Și solicit susținerea de către Legislativ a aprobării acestui proiect de lege în primă lectură.

Domnul Igor Corman:

Întrebări?

Microfonul nr.3.

Domnul Oleg Reidman:

Да. Спасибо.

Господин министр,

Относительно изменений в статью 4, где вы меняете ... на прогноз там, да. В этой статье также предполагается исключить слова: «устанавливает цели заимствований в зависимости от возможности обслуживания, зависимости от возможности обслуживания».

Вам как финансисту не кажется, что эти ограничения должны остаться в законе? Как можно устанавливать цели заимствования без взвешивания возможности их обслужить? Это приведет к дефолту в стране. Статья 4, часть первая, в пункте а) слова «среднесрочного плана расходов» заменить словами «среднесрочного бюджетного прогноза», а слова «устанавливает цели заимствований в зависимости от возможности обслуживания госдолга» исключить.

Domnul Anatol Arapu:

Da, noi vom examina această propunere pe parcursul lecturii a doua a proiectului. Dar, în general, este o noțiune care ... bugetul de stat în orice caz și orice împrumut este aprobat de Parlament cu analiza capacității de a rambursa și a deservi orice proiect de credit.

Domnul Oleg Reidman:

Понятно, господин министр.

Domnul Anatol Arapu:

Mai mult decât atât, orice limită de împrumuturi se stabilește de către Parlament și, e normal, se face analiza de capacitate de rambursare.

Domnul Oleg Reidman:

Ну, тогда надо эти слова просто заменить: «в пределах долга или в пределах заимствований установленных в Парламенте».

Domnul Anatol Arapu:

În limita datoriei de stat, aprobate de Parlament. Vom analiza textul, ca să fie ajustat pe parcursul lecturii a doua.

Domnul Oleg Reidman:

Это первый вопрос.

Второй вопрос, одну секундочку. Второй вопрос о предоставлении, статья 3, по-моему, – полномочий в соответствии с функцией – 3 прим. В соответствии с функциями, установленными законодательством, премьер-министр Республики Молдова может выполнять любые акты по заключению внешних государственных займов без предоставления специальных полномочий в этом смысле. Это понятно. Здесь идея понятная в том смысле, что премьер-министр выступает, как говорится, без доверенности и без дополнительных полномочий. Но здесь ее нужно обязательно ограничить в пределах лимитов внешних заимствований установленных в Парламенте.

Domnul Anatol Arapu:

Значит ... Mai pe scurt ...

Domnul Oleg Reidman:

Пофим, пофим.

Domnul Anatol Arapu:

Eu am înțeles întrebarea. Se referă la procedura de autorizare a Prim-ministrului în cazul ...

Domnul Oleg Reidman:

Da eu înțeleg răspunderea. Poftim. (*Rîde.*) Poftim, poftim.

Domnul Anatol Arapu:

În cazul în care Parlamentul nu este convocat pentru a acorda aceste împuterniciri, și este vorba în exclusivitate de acordurile care nu poartă caracter internațional. Când, de exemplu, noi, și vara aceasta am avut așa un caz când am fost nevoiți să inițiem un acord cu Banca austriacă, care este o bancă de stat, dar nu poartă caracter de acord internațional, și Prim-ministrul, eram nevoiți să căutăm împuterniciri pentru așa fel de semnare. Cu toate că orice acord, care este înaintat pentru a fi inițiat sau semnat, are procedura lui internă de analiză și de calcul, este el, se include el în această limită a datoriei de stat sau nu.

Domnul Oleg Reidman:

Мне понятно, я не возражаю против того, чтобы премьер-министр действовал без дополнительных полномочий. Еще раз говорю, против этого нет возражений. Но есть возражение против того, чтобы здесь не было указано, что в пределах лимитов установленного Парламентом при утверждении бюджета или других программ и т.д.

Domnul Anatol Arapu:

Da, putem să examinăm această precizare pentru a fi introdusă... pentru lectura a doua.

Domnul Oleg Reidman:

OK.

Domnul Igor Corman:

Alte întrebări dacă sînt? Nu sînt întrebări.

Vă mulțumesc, domnule ministru.

Și acum am să invit comisia să prezinte raportul.

Domnule Ioniță,

La tribuna centrală, vă rog.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Stimați colegi,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege nr.348, care vine să aducă în conformitate cu recomandările partenerilor externi ale Băncii Mondiale, experților Uniunii Europene tot ce ține de datoria publică și garanțiile de stat, și recreditarea de stat.

În acest proiect de lege se introduc o serie întreagă de noțiuni noi, care au fost prezentate atît de către ministru, cît și în raportul comisiei le puteți găsi.

Pe parcursul examinării, toate amendamentele, toate propunerile, care au venit fie de la anumite comisii parlamentare, de la deputați, de la direcțiile Secretariatului Parlamentului, vor fi examinate de către comisie pentru a doua lectură, iar pentru prima lectură comisia propune ca acest proiect de lege să fie aprobat de către Parlament.

Domnul Igor Corman:

Întrebări către comisie? Nu sînt întrebări.

Vă mulțumesc.

Stimați colegi,

Am să supun votului aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.348. Cine este pentru rog să voteze.

Cu majoritatea voturilor, proiectul nr.348 a fost aprobat în primă lectură.

Și acum voi propune dezbaterilor proiectul cu nr.374 pentru modificarea și completarea Codului fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997. Această inițiativă a fost înregistrată de un grup de deputați. Prezintă proiectul domnul Balan. Vă rog.

Domnul Ion Balan:

Vreau să prezint inițiativa legislativă nr.374, ce ține de modificarea și completarea Codului fiscal.

În acest sens, vreau să aduc la cunoștință plenului Parlamentului că, toți cunoaștem, taxa pe valoarea adăugată la investițiile capitale, conform Codului fiscal, se restituie. În acest sens, conform prevederilor legislației fiscale, la momentul actual, agenții economici nu pot beneficia de restituirea TVA pentru investițiile capitale efectuate în perioada de pînă la darea în exploatare a activului pe termen lung, respectiv, calcularea uzurii acestuia, ca exemplu: cum sînt plantațiile multianuale care nu au intrat încă în perioada de rodire, iar pentru investițiile capitale efectuate în legătură cu procurarea creșterii animalelor productive și de muncă, pentru care în genere nu se calculează uzură, dreptul la restituirea TVA lipsește.

Adăugător, conform normelor legislative existente, contribuabilul are dreptul să solicite restituirea TVA pentru investițiile capitate efectuate, începînd de la momentul dării în exploatare a activului pe termen lung.

Însă ținînd cont de specificul perioadei îndelungate de dare în exploatare a unor active pe termen lung se propune modificarea articolului 93 punctul 18 și a articolului 101¹ alineatul (2) din Codul fiscal, astfel încît agentul economic să poată beneficia de restituirea TVA pentru investițiile capitate din momentul efectuării acestora.

De asemenea, se propune în proiectul de lege ca restituirea taxei pe valoarea adăugată la investițiile capitate să fie micșorată de la 90 de zile la 45 de zile. În acest sens, noi vom stimula agenții economici din domeniul agriculturii ca, într-un termen mai scurt, să își restituie taxa pe valoarea adăugată la investițiile capitale și vom impulsiona înființarea plantațiilor multianuale. De asemenea, vom da un impuls dezvoltării sectorului zootehnic din Republica Moldova.

Rog să susțineți acest proiect de lege.

Domnul Igor Corman:

Întrebări, dacă sînt?

Microfonul nr.3.

Domnul Veaceslav Bondari:

Noi... primim, poate, eu știu, peste o săptămână politica bugetar-fiscală. Poate mai bine intră punctul ăsta în politica bugetar-fiscală, dar nu primim legea aparte?

Domnul Ion Balan:

Deci o să votăm prima lectură, în a doua lectură se va propune să fie comasată cu politica bugetar-fiscală.

Domnul Igor Corman:

Alte întrebări nu sînt.

Vă mulțumesc, domnule Balan.

Și acum am să rog comisia să prezinte raportul, domnule Ioniță.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Stimați colegi,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege nr.374. La acest proiect de lege avem avizul pozitiv al Guvernului.

Noi, de asemenea, comisia a decis ca acest proiect de lege să fie susținut de către Parlament în primă lectură, iar pentru a doua lectură propunem plenului Parlamentului să fie comasat cu politica bugetar-fiscală. Și dacă se acceptă în această variantă și autorii, știu, acceptă lucrul acesta, atunci se propune să fie aprobat în prima lectură, iar în a doua lectură va fi comasat cu politica bugetar-fiscală.

Domnul Igor Corman:

Întrebări nu sînt.

Vă mulțumesc, domnule președinte.

Domnilor deputați,

Am să supun votului aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.374. Cine este pentru rog să voteze.

Cu majoritatea voturilor, proiectul nr.374 a fost aprobat în primă lectură.

Și acum voi propune dezbaterilor proiectul de Lege nr.3118 pentru modificarea și completarea Legii nr.397-XVI din 16 octombrie 2003 privind finanțele publice locale. Un grup numeros de deputați au înregistrat această inițiativă.

Prezintă proiectul deputatul Andrei Vacarciuc,

Vă rog.

Domnul Andrei Vacarciuc:

Onorat Parlament,

Scopul proiectului de Lege pentru modificarea Legii privind finanțele publice locale este de a facilita finanțarea unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi, în ceea ce ține de cheltuielile capitale și anume investițiile capitale și reparațiile capitale.

În momentul de față, legislația care reglementează procedura bugetar-fiscală este ambiguă în privința reglementării transferurilor speciale, iar finanțarea cheltuielilor capitale se efectuează prin intermediul unităților administrativ-teritoriale de nivelul al doilea, fapt ce lezează autonomia unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi.

Odată cu adoptarea modificărilor propuse, se va eficientiza administrarea bugetelor unităților administrativ-teritoriale, ceea ce va atrage după sine și îmbunătățirea managementului finanțelor publice locale, deoarece beneficiarii transferurilor destinate cheltuielilor vor avea posibilitate de a primi transferurile, iar finanțarea obiectivelor prioritare nu va fi tergiversată de către unitățile teritoriale de nivelul al doilea, care au tendința de a birocratiza prevederile legale.

Totodată, proiectul de lege respectiv reflectă prioritățile din ultimii ani ale Republicii Moldova în ceea ce ține de descentralizarea puterii și asigurarea autonomiei locale.

Propun Parlamentului votarea acestui proiect de lege în primă lectură și pentru a doua lectură de comasat cu politica bugetar-fiscală pentru anul 2014.

Domnul Igor Corman:

Întrebări pentru raportor, dacă sînt? Nu sînt întrebări.

Vă mulțumesc.

Și acum am să rog să fie prezentat raportul comisiei. Prezintă domnul Mușuc.

Vă rog, la tribuna centrală.

Domnul Eduard Mușuc:

Comisia administrație publică și dezvoltare regională a examinat, la ședința sa din 11 decembrie 2013, proiectul de Lege cu nr.3118.

Comisia sesizată în fond menționează că obiectul de reglementare a proiectului de lege este completarea articolului 11 alineatul (1) din Legea privind finanțele publice locale cu o nouă literă c), care prevede delimitarea transferurilor cu destinație specială alocate bugetelor unităților administrativ-teritoriale din bugetul de stat pentru finanțarea cheltuielilor capitale.

Conform notei informative adițională proiectului de lege, necesitatea completării propuse pornește de la tergiversarea de către administrațiile administrativ-teritoriale de nivelul al doilea a procesului de transferare a mijloacelor alocate de la bugetul de stat către unitățile administrativ-teritoriale de nivelul întâi pentru cheltuieli capitale și anumite investiții capitale și reparații capitale.

Proiectul de lege va înlătura tendința de birocratizare a prevederilor legale și va îmbunătăți managementul finanțelor publice locale.

La proiectul de lege au parvenit avizele comisiilor permanente și al Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului. Eu nu voi da citite conținutului și deciziilor comisiilor. Toate se regăsesc în raportul comisiei, care a fost repartizat deputaților, doar doresc să menționez că Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului a propus și menționează că proiectul de lege se încadrează în

categoria legilor organice, a căror adoptare ține de competența exclusivă a Parlamentului.

Totodată, au fost expuse unele propuneri și obiecții asupra proiectului de lege ce țin de respectarea normelor de tehnică legislativă și a procedurii de înaintare spre examinare în Parlament. Comisia administrație publică și dezvoltare regională va examina și va prezenta Parlamentului pentru lectură a doua sinteza propunerilor și obiecțiilor conținute în avizele comisiilor permanente, inclusiv și al Direcției generale juridice a Parlamentului și amendamentele, eventual, ale deputaților asupra proiectului de lege menționat.

În contextul celor expuse, noi propunem ca acest proiect de lege să fie aprobat de către Parlament în primă lectură.

Domnul Igor Corman:

Întrebări pentru comisie?

Microfonul nr.3.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Domnule președinte,

Ideea este bună, acceptăm în primă lectură, dacă, poate, plenul Parlamentului este de acord să grăbim procesul, în primă lectură se votează, și în a doua lectură să includem politica bugetar-fiscală și, în felul acesta, avem mai repede, căci nu cred că va fi mai repede dacă mergeți pe procedura comisiei, dacă se acceptă lucrul acesta.

Domnul Eduard Mușuc:

Ce are lucrul acesta cu politica bugetar-fiscală, domnule Ioniță? (*Rumoare în sală.*) Poftim? (*Rumoare în sală.*) Da, eu nu văd o legătură între acest proiect de lege și politica bugetar-fiscală. Ele nu sînt interlegate, pot fi adoptate astăzi în ambele lecturi, da.

Domnul Igor Corman:

Am impresia că domnul Țap vede legătura.

Microfonul nr.4.

Domnul Iurie Țap:

Mulțumesc.

În numele Frațiunii Partidului Liberal Democrat, noi propunem să fie votat astăzi în două lecturi, pentru că nu sînt amendamente și pentru ca să producă efecte de îndată.

Mulțumim.

Domnul Eduard Mușuc:

Eu vreau să vă zic că... și susțin că acest proiect de lege nu are nici o legătură cu politica bugetar-fiscală, nici la structura acestei politici...

Domnul Iurie Țap:

Și îl votăm atâzizi în două lecturi. Aceasta este propunerea.

Domnul Eduard Mușuc:

Da, sigur. Nu există nici un impediment ca el să fie aprobat astăzi în ambele lecturi.

Domnul Igor Corman:

Văd că și domnul Ioniță o scos legătura. Da, și domnul Ioniță și-a retras legătura.

Domnul Iurie Țap:

...domnul Ioniță îl rugăm să retragă.

Domnul Igor Corman:

Deci propunerea este în două lecturi, da? Este consens? Bine.

Domnul Iurie Țap:

Da, aceasta este, noi am convenit cu...

Domnul Igor Corman:

Da, dacă alte întrebări nu mai sînt, domnilor deputați, atunci eu am să supun votului aprobarea în primă lectură proiectul cu nr.3118. Cine este pentru rog să voteze.

Cu majoritatea voturilor, proiectul nr.3118 a fost adoptat în primă lectură.

Și așa, în bază de consens, după cîte văd, supun votului adoptarea în a doua lectură a acestui proiect de lege. Cine este pentru rog să voteze.

Rog numărătorii să anunțe rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.2 – 29.

Sectorul nr.3 – 28.

– 0.

Domnul Igor Corman:

Deci consensul nu este chiar consens, din cîte văd, da? Sînt voturi, așa este, domnule Mușuc, aveți dreptate.

Cu 57 de voturi, proiectul de Lege nr.3118 a fost adoptat în a doua lectură.

Și acum vreau să întreb dacă putem supune votului adoptarea în a doua lectură a proiectului cu nr.258? De acord, da? Atunci îl supun votului. Cine este pentru rog să voteze.

Rog numărătorii să anunțe rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.3 – 28.

Sectorul nr.2 – 28.

Sectorul nr.1 – 0.

Domnul Igor Corman:

Cu 56 de voturi proiectul de Lege nr.258 a fost adoptat în a doua lectură.

Și acum, domnilor deputați, voi propune dezbaterilor proiectul de Hotărîre cu nr.513 pentru modificarea Hotărîrii nr.1 din 11 ianuarie 2011 privind componența numerică și nominală a Biroului permanent al Parlamentului. Prezintă proiectul domnul Hadârcă.

Vă rog, la tribună centrală.

Domnul Ion Hadârcă:

Onorat Parlament,

Se prezintă Parlamentului spre dezbateri, spre examinare, cu titlu de inițiativă legislativă, proiectul de Hotărîre pentru modificarea Hotărîrii nr.1 din 11 ianuarie 2011 privind componența numerică și nominală a Biroului permanent al Parlamentului.

În temeiul articolului 12 alineatul (1) din Regulamentul Parlamentului, Parlamentul adoptă prezenta hotărîre.

Articolul 1. – Hotărîrea Parlamentului nr.1 din 11 ianuarie 2011 privind componența numerică și nominală a Biroului Permanent al Parlamentului, publicată în Monitorul Oficial 2011 nr.15, articolul 14, cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

La articolul 3, poziția „Ghimpu Mihai – Frațiunea parlamentară a Partidului Liberal” se exclude.

Articolul 2. – Prezenta hotărîre intră în vigoare la data adoptării.

Domnul Igor Corman:

Întrebări, dacă sînt?

Microfonul nr.3.

Domnul Eduard Mușuc:

Da, domnule Hadârcă,

Da... bună ziua.

Domnul Ion Hadârcă:

Eu eram deprins numai din dreapta să aud întrebări.

Domnul Eduard Mușuc:

Nu... acolo, da, o să reușiți. Vreau să vă întreb care este cauza? De ce propuneți excluderea domnului...?

Domnul Ion Hadârcă:

Este decizia Frațiunii pe care o reprezint.

Domnul Eduard Mușuc:

Decizia Frațiunii?

Domnul Ion Hadârcă:

Da.

Domnul Eduard Mușuc:

Dar Frațiunea cum se numește?

Domnul Ion Hadârcă:

Frațiunea Partidului Liberal.

Domnul Eduard Mușuc:

... Partidului Liberal?

Domnul Ion Hadârcă:

Da.

Domnul Eduard Mușuc:

Dar Mihai Ghimpu mai este președinte al Partidului Liberal?

Domnul Ion Hadârcă:

Cum?

Domnul Eduard Mușuc:

Mihai Ghimpu este președinte al Partidului Liberal?

Domnul Ion Hadârcă:

Acestea sînt problemele Partidului Liberal.

Domnul Eduard Mușuc:

... Partidului Liberal, da? Bine, nu mai am întrebări.

Domnul Ion Hadârcă:

Da. *(Rîsete în sală.)*

Domnul Igor Corman:

Așa, de clarificare, da?

Domnule Mușuc,

Ca să fie clarificare.

Microfonul nr.4.

Domnul Valeriu Sreleț:

Mulțumesc, domnule Președinte,

Propun, de asemenea, în contextul hotărîrii care se dezbate astăzi, ca articolul 1 al Hotărîrii nr.1 din 11 ianuarie 2011, cifra 14 să fie substituit prin cifra 13, componența numerică a Biroului permanent.

Domnul Ion Hadârcă:

Da, dacă decide Parlamentul, atunci se modifică și componența numerică.

Domnul Igor Corman:

Voi supune votului acest amendament. Alte propuneri?

Microfonul nr.5.

Domnul Valeriu Munteanu:

Domnule Hadârcă,

În extrasul din procesul-verbal nr.6 al ședinței Frațiunii spuneți că domnul Mihai Ghimpu, deputatul Mihai Ghimpu a lipsit de la Frațiune, adică, în accepțiunea dumnealui, încă dumnealui este membru al aceleiași fracțiuni cu dumneavoastră.

Spuneți-ne, vă rog frumos, în situația în care Frațiunea Partidului Liberal a avut pînă acum 3 membri în Biroul permanent și acum o să aibă 2 membri în Biroul permanent, aceasta înseamnă că dumneavoastră luptați împotriva intereselor Frațiunii Partidului Liberal și pentru creșterea capacității altor fracțiuni? Pentru că, dacă dumneavoastră veneați și spuneți că Ghimpu, de exemplu este înlocuit cu Popescu sau cu Ionescu, eu înțeleg, dar nu am văzut niciodată cînd o fracțiune, un partid, o instituție care luptă politic pentru obținerea unor poziții ca să își poată reprezenta alegătorii mai bine, de bună voie renunță la pozițiile pe care le are și crește capacitatea altor fracțiuni politice. Aceasta mă duce la gîndul că dumneavoastră lucrați pentru altă firmă politică, domnule Hadârcă.

A fost o întrebare retorică, nu aștept răspuns. Am o singură solicitare, domnule Corman, ca voturile să fie numărate, pentru ca posteritatea să știe exact eroii.

Domnul Ion Hadârcă:

Nu a fost o întrebare a fost doar un comentariu, da.

O concretizare: noi nu luptăm împotriva nimănui.

Domnul Igor Corman:

Propuneți secret sau deschis să fie votul? Deschis, da? Așa, bine. Alte propuneri? Alte propuneri nu sînt.

În aceste condiții, stimați colegi, în primul rînd...

Domnul Ion Hadârcă:

Amendamentul...

Domnul Igor Corman:

... voi supune votului amendamentul formulat de domnul Streleț. Cine este pentru rog să voteze.

Cu majoritatea voturilor, acest amendament a fost aprobat.

Și acum... deci vă mulțumesc, domnule Hadârcă. Alte întrebări nu sînt.

Domnul Ion Hadârcă:

Hotărîrea, da.

Domnul Igor Corman:

Voi supune votului acest proiect de hotărîre. Cine este pentru rog să voteze. Majoritatea voturilor. Proiectul de hotărîre este adoptat.

Dar, stimați colegi, ca să nu existe dubii, este o solicitare, să îi dăm curs.

Eu vă rog numărătorii să anunțați rezultatele acestui vot.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 0.

16 – voturi.

26 – de voturi. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Igor Corman:

Și cîți deputați sînt în sală, stimați numărători? (*Rumoare în sală.*)

Domnul Sergiu Stati:

Sectorul nr.1 – 29. (*Rîsete în sală.*)

Domnul Igor Corman:

Domnule Stati,

Da de ce nu ați zis 99? (*Rumoare în sală.*) Fără glumă, căci este un exercițiu serios.

Microfonul nr.2.

Domnul Sergiu Stati:

Deci există domnul Ganaciuc care poate să confirme că sîntem 29 de cetățeni ai Republicii Moldova prezenți în sală, în Frațiunea PCRM.

Domnul Igor Corman:

Și toți deputați? Și toți deputați între cetățeni?

Domnul Sergiu Stati:

Și deputați inclusiv, da. Ia uitați-vă ce băieți bravi avem noi aici în Frațiune.

N u m ă r ă t o r i i:

– 29.

– 29 și sectorul nr.3. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Igor Corman:

Domnule Sîrbu,

Ați numărat exact? Văd de aici, din prezidiu, alt calcul s-a făcut. (*Rumoare în sală.*)

N u m ă r ă t o r i i:

– 29.

Domnul Igor Corman:

Sectorul nr.3?

N u m ă r ă t o r i i:

– 29. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Igor Corman:

Văd că din surse demne de încredere în sectorul întîi nu prea sînt 29? Mai numărați o dată? (*Rumoare în sală.*)

Stimați deputați,

Eu am o propunere constructivă, vă rog frumos să vă așezați. Ia uite ce agiotaj a provocat proiectul de hotărîre. Vă așezați frumușel, așa. (*Rumoare în sală.*)

Microfonul nr.3.

Domnul Oleg Sîrbu:

Domnule Președinte,

Puneți, vă rog, încă o dată la vot, dar atunci, dacă sînt... (*Rumoare în sală.*)

Domnul Igor Corman:

Stimați colegi,

Așezați-vă două minute, calm. Deci dacă sînt dubii, eu vreau ca, într-adevăr, principial, să nu existe nici o întrebare la felul cum s-a votat acest proiect de hotărîre. Deci noi am clarificat. În sală cîți deputați sînt? (*Rumoare în sală.*)

Stimați colegi, din sectorul nr.1,

Vă rog să vă așezați, să vedem cîți sînteți și dumneavoastră. (*Rumoare în sală.*) Să verificăm dacă sînteți 29. Pentru că dumneavoastră ați prezentat o informație care este pusă la îndoială și să verificăm cîți sînteți în sectorul întîi. (*Rumoare în sală.*)

Deci bine, 87, iată, se confirmă, 87 de deputați. 87 așa? Sînt prezenți în sală.

Și acum eu am să repet votul, deci vă rog. Cine este pentru acest proiect de hotărîre rog să voteze.

Numărătorii,
Fixați cu exactitate numărul și vă rog să anunțați rezultatele de la microfon.
(*Rumoare în sală.*)

Domnul Sergiu Stati:

Dar vreau să vă întreb de ce nu ați fost atât de insistent, ieri, când s-a votat Regulamentul?

Domnul Igor Corman:

Dar cine a deschis microfonul nr.2, tehnicienii? (*Rîsete în sală.*) Rog să fie prezentate rezultatele.

Domnul Sergiu Stati:

Îmi dați voie da, domnule Corman?
– 0.

Domnul Igor Corman:

Sectorul nr.2?

N u m ă r ă t o r i i:

– 20 человек. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Igor Corman:

Sectorul nr.3?

N u m ă r ă t o r i i:

– 24 din 28.

Domnul Igor Corman:

Cu 44 de voturi „pro”, din 87 de deputați prezenți în sală, cu 44 de voturi „pro” acest proiect de hotărîre este adoptat.

Da, domnilor deputați,

Noi am epuizat agenda de astăzi.

Acum fac un anunț: rog membrii Biroului permanent, chiar acum, îndată după ședință, să convocăm o ședință a Biroului, aici, în sala vecină.

Declar ședința închisă și data următoarei ședințe a Parlamentului va fi anunțată după ședința Biroului permanent.

Vă mulțumesc.

Ședința s-a încheiat la ora 12.43.

*Stenograma a fost pregătită spre publicare
în Direcția generală documentare parlamentară
a Secretariatului Parlamentului.*